

HRVATSKI VOJNIK

Broj 94/95. Godina III. 14. srpnja 2006. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Novi kontingent pripadnika OSRH otputovao u misiju
ISAF u Afganistan

Očekivanja su velika,
nadamo se da ćemo ih ispuniti...

MoD UK

LONDON

Veteranov skok

Škotski ratni veteran James Green (81) smislio je zanimljiv način za *reklam* organizacije Erskin koja osigurava medicinsku njegu nekadašnjim vojnicima. Zajedno s članom vojnog padobranskog tima Red Devils skočio je tandem-skok. Naravno, to mu nije bilo prvi put, tijekom II. svjetskog rata bio je padobranac i ponekad je skakao i dvaput dnevno. Skočio je i iza neprijateljskih linija 1944., tijekom bitke za Arnhem. Nakon sigurnog doskoka, Green je izjavio: "Bio je to veliki skok, učinio bih to opet. Najbolje je od svega što me ovaj put na doskočištu nisu čekale njemačke trupe".

TAMPA

Incident povratnika iz Iraka

Američki vojnik Neftali Alexander Laimendez (24), koji se nedavno vratio iz Iraka, prošlog je tjedna letio putničkim avionom tvrtke Delta Air Lines iz New Yorka u Tampa. Tamo je namjeravao posjetiti majku. Kad se avion McDonell Douglas MD-88 spremao prizemljiti, Laimendez je odbio sjesti i vezati pojas, pojurio prema pilotskoj kabini i na silu pokušavao ući u nju. Uspjela su ga svladati četvorica putnika, a na aerodromu u Tampa uhitila ga je policija i odveden je u bolnicu. Bio je nenaoružan i u civilu, a motivi neobičnog incidenta zasad su ostali nepoznati.

LONDON

Tragom morskih pasa

Ronilački tim sastavljen od pripadnika svih grana britanske vojske, kao i civila, trenutačno se blizu obale Costa Rica bavi zanimljivim istraživanjem: proučavaju tamošnje morske psemlatove. Točna lokacija ronjenja su vode vulkanskog otoka Cocos. Ekspediciju pod nazivom Jurassic Shark predvodi bojnik Andy Reid, a vojni ronionci pogodni su za nju jer je morskim psima pomoću posebnog pištolja potrebno *prilijepiti* elektronski tragač koji prati njihovo kretanje. Informacije o kretanju potrebne su jer se na temelju njih mlatovima može omogućiti bolja zaštita od istrebljenja, koje im prijete i u vodama Cocos, zaštićenim od UNESCO-a. Cijeli projekt, koji je izvrstan i za uvježbavanje vojnih ronilaca, financira i Kraljevsko geografsko društvo.

MoD UK

WASHINGTON

Pobjedničko ime

General Michael Moseley, šef zrakoplovstva Američke vojske (US Air Force) objavio je pod kojim će se imenom proizvoditi budući višenamjenski zrakoplov JSF F-35. Ime zrakoplova bit će Lightning II "i to je pobjeda zrakoplovne tradicije

i povijesti", rekao je Moseley prilikom predstavljanja imena na svečanosti u tvrtki Lockheed Martin Aeronautics Co. u Fort Worthu, dodajući da su se oko imena konzultirali i s ostalim zemljama koje su uključene u projekt. Inače, ime Lightning nosio je zrakoplov P-38 koji je imao najviše zračnih pobjeda u bitkama na Pacifiku tijekom II. svjetskog rata. Njegov nasljednik F-35 Lightning II je višenamjenski zrakoplov pete generacije. U igri za ime ovog zrakoplova bili su još i Spitfire II, Black Mamba i Piasa.

NEW DELHI

Nova indijska kupnja

Indijsko ministarstvo obrane je objavilo da će za svoju mornaricu od Rusije kupiti tri fregate vrijedne 1.14 milijardi dolara. Također, na Podkontinentu će investirati i 192 milijuna dolara u projekte za svoje podmornice, također napravljene u Rusiji. Prva fregata bit će dostavljena pet godina nakon što se konačno potpiše ugovor. Inače, indijska mornarica je s 25 ratnih brodova i 16 podmornica jedna od najvećih na svijetu, a Rusija je najveći izvoznik vojne opreme u Indiju.

PEARL HARBOR

Tihi ocean u *obruč*u

US Navy

Na vježbi Rim of the Pacific, od 26. lipnja do 28. srpnja, sudjeluju ratne mornarice sedam zemalja čiji teritorij dodiruje Tihi ocean (SAD, Australija, Kanada, Čile, Peru, Japan, Južna Koreja), ali i Ujedinjenog Kraljevstva. U vodama oko Havajskog otočja nalazi se više od 40 brodova, šest podmornica, 160 zrakoplova i gotovo 19 000 mornara. Cilj svih zemalja sudionica je poboljšati zajedničko taktičko djelovanje tijekom kombiniranih operacija na moru. RIMPAC je tradicionalna vježba, prva je održana 1971., a ovogodišnja je jubilarna dvadeseta. Koordinirajuću ulogu na vježbi ima američka Treća flota, pod zapovijedanjem viceadmirala Barryja Costella.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vesna.pintaric@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AO Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojniki.hr>

E-mail: hvojnik@morh.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Novi kontingent pripadnika OSRH otputovao u misiju ISAF u Afganistan

Novi kontingent od 69 pripadnika OSRH koji će biti razmješten u sjevernom dijelu Afganistana, čine 42 pripadnika voda namjenski organiziranih snaga pješništva, 19 pripadnika operativnog mentorskog tima za vezu (OMLT) i 8 vozača...

Strana 4

Posjet izaslanstva MORH-a i GSOS-a hrvatskim vojnim promatračima u misiji UNOCI

Prva skupina pripadnika OSRH, trojica časnika, bili su upućeni kao vojni promatrači, na razdoblje od godinu dana, u područje mirovne misije UNOCI već od 20. kolovoza 2004. Već pri prvom službenom susretu hrvatskog izaslanstva u Zapovjedništvu UNOCI-a s pakistanskim brigadirom Saqibom, zapovjednikom stožera, s ponosom smo slušali pohvale o našim časnicima

Strana 10

Prezentacija snaga OSRH za protupožarnu sezonu 2006.

Namjenski organizirane snage OSRH bile su dosad angažirane u gašenju 11 požara i vrlo smo zadovoljni njihovom uvježbanošću i brzinom reakcije kao i protokom informacija i koordinacijom na požarištu, istaknuo je brigadni general Josip Zviratić

Strana 12

Iskustvo dugotrajnog sukoba

Mnoge se vojske danas nalaze pred pitanjem kako osposobiti postrojbe za djelovanje u sve brojnijim međunarodnim mirovnim misijama. Ako su misije mirne, tad problem nije toliko izražen, no ako je misija problematična tad su izazovi s kojima se postrojba na terenu može suočiti vrlo teški

Strana 24

Novi kontingent pripadnika OSRH otputovao u misiju ISAF u Afganistan

Očekivanja su velika, nadamo se da ćemo ih ispuniti...

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Novi kontingent od 69 pripadnika OSRH koji će biti razmješten u sjevernom dijelu Afganistana, a čine ga 42 pripadnika voda namjenski organiziranih snaga pješništva, 19 pripadnika operativnog mentorskog tima za vezu (OMLT) i 8 vozača ispraćen je u misiju ISAF iz ogulinske vojarne Svetog Petra početkom srpnja. Njihova će zadaća biti osiguranje baze ISAF-a u zoni razmještaja i pružanje potpore u obuci pripadnika afganistanske nacionalne vojske

Novi kontingent od 69 pripadnika OSRH početkom srpnja otišao je u mirovnu misiju ISAF u Afganistanu. Kontingent će biti razmješten u sjevernom dijelu Afganistana, a čine ga 42 pripadnika voda namjenski organiziranih snaga pješništva, 19 pripadnika operativnog mentorskog tima za vezu (OMLT) i 8 vozača.

Vod namjenski organiziranih snaga pješništva iz sastava je 1. gardijske brigade a njegova će zadaća biti osiguranje baze ISAF-a u zoni razmještaja, dok je zadaća operativnog mentorskog tima za vezu koji se sastoji od pripadnika 1. gbr, 2.gbr, 3. korpusa HKoV-a, VP-a, Zapovjedništva za izobrazbu i obuku i Zapovjedništva HKoV-a, pružanje potpore u obuci pripadnika afganistanske nacionalne

vojske (ANA) koja bi trebala biti ključ stabilnosti Afganistana.

Ispraćaj kontingenta, jednostavan, ali dostojanstven, organiziran je u ogulinskoj vojarni Svetog Petra.

U prigodnom obraćanju izaslanik Predsjednika RH general pukovnik Marijan Mareković, zapovjednik HKoV-a podsjetio je da Republika Hrvatska u misiji ISAF sudjeluje od 2003. godine te da je doprinos naših časnika i dočasnika u toj misiji prepoznat. "Hrvatska uči na iskustvima iz misije ISAF i istodobno pridonosi njezinom uspjehu. ISAF je veliki izazov za naše oružane snage koje trenutačno napuštaju teritorijalnu organizaciju i transformiraju se u mobilne snage. Logično je da iskustva iz Afganistana primjenjujemo za usmjerenje naših reformskih napora", rekao je general

Mareković. Napomenuo je i kako je u misiji ISAF u pitanju ugled Saveza, a time i njegova daljnja učinkovitost, te je ustvrdio kako Hrvatska želi biti dio Saveza i da je kao takva izravno zainteresirana za uspjeh te Misije. "U hrvatskom je interesu kao i u interesu svih da

Afganistan postane i ostane stabilna demokratska država, da stvori sigurne uvjete svome narodu kako bi sami gradili svoju budućnost, na njihovu i našu dobrobit a vi ste ti koji će tome dati svoj doprinos", zaključio je zapovjednik HKoV-a te je svima poželio puno uspjeha u obavljanju zadaća kao i sretan povratak u domovinu.

Puno uspjeha našim vojnicima sa željom da se svi vrate natrag poželio je i brigadir Drago Horvat zapovjednik 1. gardijske brigade. "Prva gardijska brigada bila je prva u ratu, a sada u miru vidimo da je isto tako prva. U ovoj je brigadi od uvijek bio najvažniji odnos i povjerenje između časnika, dočasnika i vojnika", rekao je brigadir Horvat i zaključio kako će upravo to zajedništvo biti najjače oružje kojim će se pripadnici kontingenta služiti i u ovoj misiji.

"Ova velika zadaća rezultat je timskog rada", kazao nam je brigadir Neven Cugelj, načelnik odjela međunarodne vojne suradnje i obrambenog planiranja u zapovjedništvu HKoV-a koji je zajedno sa svojim kolegama iz HKoV-a i GS-a sudjelovao u pripremama oko upućivanja naših vojnika u Afganistan. "Očekujemo da će ovi ljudi, koji su dobro uvježbani i istrenirani, vrlo kvalitetno predstavljati i Oružane snage i Republiku Hrvatsku", kazao je brigadir Cugelj te napomenuo kako su već u tijeku i pripreme za sljedeće rotacije.

A njihovom odlasku prethodile su vi-

Pregled svečanog stroja pripadnika hrvatskog kontingenta obavio je general pukovnik Marijan Mareković

General pukovnik Marijan Mareković, zapovjednik HKoV-a

Početak ovakvog oblika misije novi je iskorak za naše oružane snage. Ovo je prvi put da u misiju odlaze pripadnici HKoV-a. Iza njih su višegodišnje pripreme, ali vojnik je taj koji se stalno mora pripremati i uvježbavati za zadaću. Na svim vježbama pokazali su vrlo dobre i visoke rezultate, a naši su ih strani partneri ocijenili najvišim ocjenama. Sa sigurnošću mogu reći da će pripadnici ovog kontingenta uspješno obaviti svoju zadaću i misiju i svima želim da se sretno vrate svojim obiteljima.

šegodišnje naporne pripreme, uvježbavanja, vježbe, tečajevi, ocjenjivanja.

"Svi su osposobljeni za sudjelovanje u ovoj misiji. Vod je ocijenjen interoperabilnim po svim elementima", rekao nam je natporučnik Leo Zonko zapovjednik voda. Činjenica da je to naš prvi pješački vod koji sudjeluje u ISAF-ovoj misiji za natporučnika Zonka je dodatni poticaj da se pokažu u pravom svjetlu, da dokažu kako su zaslužili sudjelovati u jednoj takvoj misiji i pokažu znanja koja su stekli tijekom Domovinskog rata i višegodišnjeg uvježbavanja.

Da će biti uspješni, sačuvati sebe i ispuniti svoju zadaću uvjeren je i pukovnik Zoran Lipovščak, voditelj operativnog mentorskog tima. "Očekujem da ćemo biti uspješni i da ćemo se svi vratiti. Većina ljudi, kako god to može čudno zvučati, jedva je dočekala odlazak u misiju kako bi pokazali ono za što su se uvježbavali i ispunili zadaću za koju su se godinama pripremali", kazao je pukovnik Lipovščak.

A njihovo mišljenje dijele i pripadnici ovog kontingenta koji su posljednje trenutke prije odlaska u krugu ogulinske vojarne provodili sa svojim najmili-

Pukovnik Zoran Lipovščak, voditelj OMLT-a

Uz pripadnike 1. gbr, u instruktorskom timu su i pripadnici 2. gbr, 3. korpusa, VP-a i Zapovjedništva za izobrazbu i obuku. Svi su oni visokouvježbani, profesionalni i spremni za provedbu zadaće. Naša je zadaća pridonijeti globalnoj borbi protiv terorizma i razvoju afganistanske vojske i države u cjelini kako bi se mogli sami suočiti sa svim izazovima koji ih očekuju. Koliko god to može zvučati čudno većina ljudi je jedva dočekala odlazak kako bi praktično primijenili ono za što su se uvježbavali i ispunili zadaću za koju su se pripremali. Očekujem da ćemo biti uspješni i da ćemo se svi sretno vratiti svojim obiteljima.

Za tatino višemjesečno izbjivanje iz obiteljskog doma trebalo je pripremiti i djecu

jima, suprugama, djecom, roditeljima i prijateljima.

Jedan od njih je i narednik Davor Priselec kojeg su došli ispratiti supruga Danijela i dva sina, od četiri i šest godina. "Veći dio života sam u vojsci i ništa drugo ne znam raditi. Ima jedna dobra izreka koja kaže kako mirovne misije nisu posao vojske ali ih jedino vojnik može obavljati", govori nam Davor te ističe kako voli svoj posao. Iako je svjestan da neće biti lako, kaže da je spreman a tijekom priprema uvelike su mu pomogla iskustva iz Domovinskog rata. Uvjeren je da će se brzo naviknuti na novu sredinu.

"Sada sam još dobro. Ali, kako ću biti sutra?" kazala je Davorova supruga Danijela koja se, iako teško, ipak pomirila sa suprugovom odlukom da otiđe u Afganistan. Za tatino višemjesečno izbjivanje iz obiteljskog doma trebalo je pripremiti i djecu. "U tome su nam mnogo pomogle tete iz vrtića. Djeci, koja dosad nikad nisu bila tako dugo bez oca nismo spominjali rat ni gdje tata ide. Samo smo im rekli da tata ide daleko, ali da će nam svima biti bolje kad se vrati", kaže Danijela i dodaje kako će za vrijeme suprugova izbjivanja pomagati rodbina i prijatelji, a i to što je zaposlena pomoći će joj da lakše podnese sljedećih šest mjeseci bez supruga.

Opraštajući se od supruge i svoje tro-

Natporučnik Leo Zonko, zapovjednik pješačkog voda

Svi pripadnici voda koji je ocijenjen interoperabilnim po svim elementima dobro su osposobljeni i uvježbani za sudjelovanje u ovoj misiji. Iza nas su višegodišnje pripreme i uvježbavanja. Čak su neki od nas i počeli gubiti nadu, ali eto ipak idemo. Probijamo led za one koji će doći poslije nas. To nam je dodatni poticaj da se pokažemo u pravom svjetlu, da pokažemo sve znanje koje smo stekli i tijekom Domovinskog rata i višegodišnjeg uvježbavanja te da dokažemo kako zaslužujemo sudjelovati u ovakvim misijama. Kad je riječ o motivima većina će na prvo mjesto staviti novac. Ali, nije tako. Želimo vidjeti kakvi su drugi, jesu li bolji od nas. Očekivanja su velika, nadam se da ćemo ih ispuniti.

mjesečne kćerkice jedinice narednik Ivan Plašić kaže kako mu je ipak drago što ide. "Nakon pet godina uvježbavanja, truda i znoja drago mi je što idem. To je ono za što smo se uvježbavali. Upravo u sudjelovanju u misijama vidim smisao vojničkog poziva. Vojnik treba biti na terenu, a ne u uredu. Očekujem da ću se prilagoditi, ispuniti svoju zadaću te se vratiti obitelji", rekao je narednik Plašić te napomenuo kako mu je od velike pomoći potpora supruge.

Odlaskom kontingenta broj hrvatskih sudionika u misiji ISAF popeo se na 143, a kao što je poznato Hrvatski je sabor u misiji ISAF odobrio sudjelovanje do 150 pripadnika OSRH. ■

Ugovor o nabavi helikoptera

U Plavom salonu MORH-a 4. je srpnja zaključen ugovor koji bi uvelike trebao pomoći obnovi i modernizaciji helikopterskih eskadrila OSRH.

Na temelju njega, ruska tvrtka "Rosoboronexport" će u Hrvatsku dopremiti deset helikoptera tipa Mi-171 Sh. Riječ je o moderniziranim "nasljednicima" helikoptera Mi-8 MTV koji su već godinama u uporabi u OSRH. Vrijednost helikoptera s pripadajućom zemaljskom i ispitnom opremom, alatima i setom pričuvnih dijelova je oko 65 milijuna američkih dolara, a iznos će biti namiren od jednog dijela klirinškog duga koji Ruska Federacija ima prema RH. Ugovor će u potpunosti stupiti na snagu kada ovlaštena međudržavna tijela potpišu sporazum o rješavanju izvršenja naplate sveukupnog klirinškog duga između dviju država.

Na čelu hrvatskog izaslanstva koje je nazočilo potpisivanju Ugovora bio je ministar obrane Berislav Rončević, a uz njega su nazočili pomoćnik ministra Ivo Bačić, zamjenik načelnika GS-a general pukovnik Slavko Barić, te direktor tvrtke RH Alan Ivica Nekić, koji je i potpisao Ugovor. S ruske strane to je učinio čelnik njihovog izaslanstva, generalni direktor tvrtke "Rosoboronexport" Sergej Viktorovič Lukašov.

Tijekom sastanka, saznali smo da će ruske tvrtke osigurati i sve potrebne uvjete za redovni servis letjelica, i to na području Hrvatske, a svim aktualnim i eventualnim budućim narudžbama bit će udovoljeno sigurno i na vrijeme.

Ministar Rončević je, zaključivši sastanak kratkim govorom, izrazio zadovoljstvo što je nazočio potpisivanju. Također, izrazio je želju i da sve buduće radnje koje se tiču potpisanog ugovora budu obavljene što brže, a helikoptere Mi-171 Sh kratko je opisao kao "vrlo kvalitetne letjelice", između ostaloga i "kompatibilne sa standardima NATO-a". Kao simboličan dar, ministru Rončeviću ruski su gosti uručili i prvi primjerak helikoptera koji u sklopu sporazuma dolazi u Hrvatsku. Riječ je, naravno, bila o umanjenoj replici te letjelice.

U kratkoj izjavi za Hrvatski vojnik danom odmah nakon sastanka, direktor RH Alan Ivica Nekić potvrdio je da je jednoglasan stav svih korisnika helikoptera u OSRH kako je, što se tiče Mi-171 Sh "riječ o iznimno kvalitetnoj i provjerenoj letjelici".

D. VLAHOVIĆ

Potpisan tehnički sporazum s Kanadom

U Plavom salonu MORH-a 5. srpnja je svečano potpisan tehnički aranžman između MORH-a i Ministarstva nacionalne obrane Kanade o suradnji u potpori zračnog prijevoza.

Hrvatsko izaslanstvo predvodio je pomoćnik ministra obrane za obrambenu politiku Igor Pokaz, a s kanadske strane nazočili su veleposlanica u RH Stefanie Beck i vojni izaslanik, brigadir Michael Legault, koji je i potpisao aranžman. S hrvatske strane potpis je stavio načelnik Uprave J4, brigadni general Mato Ostović. Riječ je o tehničkom sporazumu koji MORH-u omogućuje da se koristi kanadskim zrakoplovima za prijevoz ljudi i dobara, kao logističkom potporom hrvatskim snagama u inozemstvu, prije svega onima u Afganistanu. Za hrvatske Oružane snage koje nemaju odgovarajućih transportnih kapaciteta, ovakav sporazum vrlo je važan. Osim

što predstavlja uštedu, njime se pojednostavljaju procesi logističke potpore i izbjegavaju silni administrativni problemi koji se nužno nameću pri slanju snaga i sredstava preko drugih zemalja. Zagreb je i inače mjesto koje Kanadanima služi kao međustanica u prijevozu ljudi i dobara između Kanade i Afganistana.

D. VLAHOVIĆ

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA Ljudske RESURSE**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

Za VI. naraštaj vojno-diplomatske izobrazbe

Uvjeti za djelatne vojne osobe:

- VSS
- čin: satnik-brigadir
- završena napredna časnička izobrazba
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPPT ili STANAG 11111)
- poznavanje MS office programskog paketa
- minimalna ocjena - ističe se.

Uvjeti za državne službenike:

- VSS
- znanje engleskog jezika (najmanje ALCPPT ili STANAG 11111)
- položen državni stručni ispit
- poznavanje MS office programskog paketa
- minimalna ocjena - uspješan.

Predvideni početak izobrazbe je siječanj 2007. Nastava traje tri mjeseca i izvodi se na HVU-u "Petar Zrinski" Zagreb.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta potrebno je dostaviti do **31. kolovoza 2006.** u Upravu za ljudske resurse, Personalna služba - Odjel izobrazbe, preko svojih ustrojbenih cjelina na Tiskanici PKI-1.

Diplomatski turnir u streljaštvu

Predstojeće 49. svjetsko prvenstvo u streljaštvu (Zagreb, 21. srpnja - 6. kolovoza) trećeg srpnja doživjelo je svoju važnu "pretpremijeru".

Toga dana, u svrhu promocije natjecanja i obilježavanja Međunarodnog dana suradnje na zagrebačkoj streljani "Vrapčanski potok" organiziran je diplomatski turnir, okupivši diplomatske i vojno-diplomatske predstavnike iz više zemalja, akreditirane u RH, pa čak i izvan nje. Svoje streljačke sposobnosti pokazalo je 39 natjecatelja koji su nastupali u tri natjecateljske kategorije: kategoriji veleposlanika, kategoriji predstavnika diplomatske misije, te kategoriji vojnih izaslanika. Priliku da zapucaju iz pištolja kalibra 9mm u metu udaljenu 15 metara imali su i predstavnici "sedme sile" i sponzora koji su se natjecali u posebnoj kategoriji Prijatelja turnira. S obzirom na organizaciju turnira, moglo se vidjeti da je riječ o svojevrsnoj "generalnoj probi" za Svjetsko prvenstvo. Brojne hrvatske tvrtke koje će inače sponzorirati svjetsko okupljanje najboljih strijelaca na Globusu, predstavile su se na turniru dijeleći natje-

cateljima na-
grade i darove.
Svoj obol turni-

ru dali su i hrvatski visoki uzvanici, između ostalih savjetnik Predsjednika RH Vlatko Cvrtila (koji je službeno otvorio turnir) i pomoćnik ministra obrane RH Igor Pokaz. Spomenut ćemo i da su na natjecanju u svakoj kategoriji postojale dvije serije, kvalifikacijska i finalna. Nakon prve, u kojoj se ispaljivalo po pet metaka, svaka je kategorija dobila pet finalista, koji su u finalnim serijama imali isti broj metaka za "pripetavanje". Sve to dovelo nas je do najpreciznijih: u kategoriji veleposlanika najprecizniji je bio počasni konzul Obale Bjelokosti u RH Boris Moćan, a od članova diplomatskih predstavništava Iranac Ramin Soltni Abkenar. Najuspješniji vojni izaslanik bio je brigadir Zoran Bošković iz Srbije i Crne Gore, a kao "prijatelj turnira" koji je najbolje pucao pokazao se Dean Činić, predstavnik HT-a, jednog od sponzora ovog turnira.

D. VLAHOVIĆ

snimio D. KIRIĆ

Deset godina Verifikacijskog središta

Prigodnom svečanošću u Časničkom domu u vojarni "Črnomerec" obilježena je 10. obljetnica ustrojavanja Službe za nadzor naoružanja - Hrvatskog verifikacijskog središta.

Uz mnoge bivše i sadašnje djelatnike Središta, predstavnike drugih cjelina MORH-a i OS-a, predstavnike MUP-a, MVPEI-a i MF-a, svečanosti je nazočio i pomoćnik ministra obrane za obrambenu politiku Igor Pokaz. U prigodnom obraćanju Pokaz je istaknuo da Središte odlikuje visoka autonomnost i profesionalnost čiji kadrovi su osposobljeni za preuzimanje odgovornih mjesta u diplomatskim predstavništvima kao i u NATO-ovim misijama. O dosadašnjem radu Središta te daljnjim obvezama izvijestio je njegov zapovjednik brigadni general Frane Tomičić istaknuvši kako je najvažnije to što je 10-godišnjim djelovanjem Središte uvelike pridonijelo postkonfliktnoj rehabilitaciji kao i uspostavi bolje suradnje, razumijevanja i poštivanja nekada suprotstavljenih strana pa i šire na području izgradnje mjera sigurnosti i povjerenja. Na kraju svečanosti dodijeljene su pohvalnice djelatnicima i vanjskim suradnicima, kao i počasne inspektorske značke nekolicini časnika.

M.P.S.

snimio T. BRANDI

U posjet HRM-u početkom srpnja došao je zapovjednik Rumunjske ratne mornarice, viceadmiral Gheorghe Marin, s izaslanstvom.

Riječ je o službenom uzvratnom posjetu zapovjednika Rumunjske RM s obzirom na to da je zapovjednik HRM-a, viceadmiral Kardum, posje-

Posjet zapovjednika Rumunjske RM

tio Rumunjsku ratnu mornaricu u listopadu 2005.

Za vrijeme razgovora dvojice zapovjednika, težište je bilo na razmjeni iskustava između HRM-a, kandidata za pristup NATO savezu i Rumunjske RM, novoprimiteljnice članice NATO saveza. Nakon što je viceadmiral Marin upoznat sa sadašnjim stanjem i budućim zadaćama HRM-a, kroz daljnje razgovore, uspoređivali su se hrvatski i rumunjski sustav vojnog školovanja mornaričkih časnika i dočasnika. Viceadmiral Marin predložio je zapovjedniku HRM-a da su spremni ukrcajati određeni broj pripadnika HRM-a na rumunjski školski brod, te im tako omogućiti plovidbu na otvorenim mo-

rima i oceanima. Viceadmiral Kardum predložio je zapovjedniku RRM-a ukrcaj rumunjskih časnika na brodove HRM-a kako bi im omogućio plovidbu u litoralnom moru, odnosno međuotočnu plovidbu.

Nakon razgovora viceadmiral Marin obišao je Operativno središte HRM-a, Zapovjedništvo za izobrazbu i obuku i brodove Flote HRM-a „Petar Krešimir IV.“ i „Cetina“. Za vrijeme posjeta navigacijskim kabinetima, viceadmiral Marin je predložio razmjenu nastavnika između obučnih ustanova dviju mornarica, te je pohvalio visoki stupanj održavanja naših ratnih brodova.

F. BUJ

Seminar o demokratskom nadzoru OS

snimio Davor KIRIN

U organizaciji RACVIAC-a i Centra za europske sigurnosne studije (CESS) u vojarni Viteza Damira Martića u Rakitju održan je petodnevni seminar na temu "Demokratski nadzor oružanih snaga".

Na seminaru su između ostalih sudjelovali predstavnici parlamenta te civilni i vojni dužnosnici ministarstava vanjskih poslova i obrane zemalja jugoistočne Europe kao i predstavnici međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija.

Svrha seminara koji je RACVIAC prvi put organizirao u suradnji s CESS-om bio je informiranje sudionika iz zemalja jugoistočne Europe o nadzoru, metodama i načinima demokratske kontrole oružanih snaga s naglaskom na ulogu izvršne i zakonodavne vlasti, civilnih struktura i medija. Uz to naglasak na seminaru bio je na pružanju pomoći i potpore sudionicima u suočavanju s problemom korupcije kao i na važnosti transparentnosti i odgovornosti te na mjerama zaštite od zlorabe državne vlasti.

Posebno zanimljiv bio je praktični dio seminara koji je proveo nizozemski obučni tim iz CESS-a. Vježba parlamentarnog nadzora vojske održala se na temelju unaprijed određenog scenarija. Tematski je bila vezana uz nabavu 35 000 odora vrijednih 8,75 milijuna dolara mimo utvrđene procedure u jednoj zamišljenoj zemlji. Svaki od sudionika dobio je određenu ulogu, odnosno "raspored na dužnost" i tajnu informaciju koju nije smio s drugima javno dijeliti. "Ne očekujte nikakve spektakularne rezultate odmah na početku. Nemojte se obeshrabriti ako stvari krenu loše. Tako je i u stvarnosti", rekao je u kratkom uvodu prije početka cjelodnevnog vježbe predstavnik nizozemskog tima. Sudionici vježbe u potpunosti su se uživali u svoje uloge i nastojali su najbolje iskoristiti informacije koje su dobili i tako razriješiti krizu. Inače, u raznim aktivnostima koje je RACVIAC dosad organizirao sudjelovalo je više od 3000 polaznika iz zemalja jugoistočne Europe među kojima su bili i državni tajnici, pomoćnici ministara, načelnici uprava, parlamentarni zastupnici. Stoga se s punim pravom možemo složiti sa zamjenikom direktora RACVIACA brigadirom Rajkom Dumančićem kad kaže kako aktivnosti RACVIAC-a mnogo pridonose predstavljanju Hrvatske u njezinom približavanju euroatlantskim asocijacijama.

L. PARLOV

Seminar o upravljanju financijskim resursima

U organizaciji Uprave za financije i proračun, od 26.-28. lipnja u Domu hrvatskih branitelja u Puli je održan radni seminar na temu „Operativno upravljanje financijskim resursima“, na kojem je sudjelovalo oko 100 djelatnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH.

Povod za ovaj seminar bio je upoznavanje s promjenama oko izrade financijskog plana MORH-a za 2007. godinu, s obzirom na promjene u LAUS aplikaciji, ali seminar je na kraju bio više od toga. Tijekom tri dana trajanja seminara obrađeno je niz tema financijske struke i dotaknuto puno problema koji se javljaju u ovom području. Možda je najveća dobrobit ovog skupa u tome što su konačno na jednom mjestu našli ljudi koji često međusobno komuniciraju a nikada se nisu vidjeli, kao i premošćivanje jaza u komunikaciji između upravnog dijela MORH-a i Oružanih snaga RH.

Ž. GREGIĆ

Djelatnik sam ZZL-a s mjestom službe u Kninu. Živim sa suprugom i troje djece u neadekvatnom stanu 56m². S obzirom na to da MORH ima u vlasništvu stanove na adresi Vukovarska 6 i 8 u Kninu postoji li mogućnost da se neki od tih stanova dobije na korištenje?

P. KLARIĆ

Ministarstvo obrane postupa na temelju odredbi važećeg Pravilnika o korištenju i opremanju službenih stanova (NN 106/03) koji rješava službenu stambenu potrebu te je u njemu propisano da se djelatnicima MO-a i OS-a koji u mjestu službe nemaju riješenu stambenu potrebu, odnosno koji su prema Zakonu o službi u OSRH premješteni po potrebi službe, može dati na korištenje službeni stan dok obnašaju dužnost na koju su imenovani, odnosno premješteni, a u skladu s ustrojbenim činom i dužnosti.

Člankom 14. Pravilnika određene su razine dužnosti koje mogu ostvariti prava na službeni stan.

Stavkom 3. istoga članka određeno je da se djelatnicima ranga načelnika službi MORH-a i djelatnicima na dužnosti ustrojbenog čina brigadira/kapetana bojnog broda može dati službeni stan III. razine opremljenosti na prijedlog čelnika ustrojbenih cjelina MORH-a i na prijedlog načelnika Glavnog stožera OS-a RH.

Stavkom 5. istog članka određeno je da se slobodni stanovi mogu dati na korištenje nižoj razini dužnosti od korisnika treće razine opremljenosti na prijedlog čelnika ustrojbenih cjelina MORH-a uz suglasnost pomoćnika ministra za ljudske resurse, te na prijedlog zapovjednika HRZ-a i PZO-a, HRM-a i zapovjednika HKoV-a, zapovjednika Zapovjedništva za logistiku, zapovjednika Združenog zapovjedništva za izobrazbu i obuku uz suglasnost načelnika Glavnog stožera OS-a RH. Budući da ste Vi djelatni pripadnik MO-a upućujemo Vas na spomenutu proceduru davanja na korištenje službenog stana. Vezano za Vaše navode koji se odnose na korištenje stana u Kninu na adresi Vukovarska 6 u tijeku je utvrđivanje činjenica.

Radim kao manipulant u vodu i desetini klase "V" i zanima me imamo li pravo na temeljni pirotehnički dodatak kao državni namještenici, koji smo imali do početka 2005.?

U skladu sa člankom 11. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće, pripadnika OSRH (Narodne novine, broj:34/05) koji se primjenjuje od 1. ožujka 2005. navedeno je da se u cijelom tekstu Pravilnika riječi "državni službenici i namještenici", brišu, te je na taj način u skladu s člankom 8. Pravilnika ostvarivanje prava na pirotehnički dodatak propisan samo za djelatne vojne osobe, a slijedom toga razvidno je da isto pravo ne pripada i namještenicima.

Na temelju Odluke ministra obrane (Narodne novine, broj: 44/05) namještenici u svim postrojbama u Oružanim snagama Republike Hrvatske ostvaruju od 1. ožujka 2005. pravo na uvećanje plaće u postotku 4% od osnovne plaće na radnim mjestima specijaliziranih tehničara i mehaničara, zrakoplovno tehničkih specijalista, vozača - rukovatelja strojem i pomoćnih radnika u Odjelu za ekshumacije.

PERSONALNA UPRAVA, SLUŽBA ZA NEKRETNINE,
GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA MORH-a

Svoje upite možete slati na
e-mail: hrvojnisk@morh.hr ili na
fax: 01/ 4551- 852

Posjet izaslanstva MORH-a i GSOS-a hrvatskim vojnim promatračima u misiji UNOCI

S hrvatskim vojnim promatračima u Obali Bjelokosti

Prva skupina pripadnika OSRH, trojica časnika, bili su upućeni kao vojni promatrači, na razdoblje od godinu dana, u područje mirovne misije UNOCI već od 20. kolovoza 2004. Već pri prvom službenom susretu hrvatskog izaslanstva u Zapovjedništvu UNOCI-a s pakistanskim brigadrom Saqibom, zapovjednikom stožera, s ponosom smo slušali pohvale o našim časnicima koji profesionalno i uspješno obnašaju zahtjevne dužnosti

Napisala i snimila Nevenka KOVAČ

Nakon gotovo dvije godine od početka sudjelovanja hrvatskih vojnih promatrača u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Obali Bjelokosti (United Nations Operation in Cote d'Ivoire - UNOCI), četveročlano izaslanstvo Ministarstva obrane i Glavnog stožera OSRH - brigadir Vladimir Mikac, pukovnica Jasminka Katona, bojnica Nevenka Kovač i bojnič Jugoslav Jozić, krenulo je 19. lipnja 2006. godine u prvi posjet pripadnicima OSRH raspoređenim na dužnosti u tom području.

Mirovna misija UNOCI uspostavljena je u travnju 2004. godine, sa svrhom pomoći provedbe odredbi mirovnog sporazuma koji su ivorianske stranke (vladine snage, koje kontroliraju jug i New Forces, koje kontroliraju sjever zemlje) potpisale u siječnju 2003. godine. Prva skupina pripadnika OSRH, trojica časnika, bili su upućeni kao vojni promatrači, na razdoblje od godinu dana, u područje mirovne misije UNOCI već od 20. kolovoza 2004..

Obala Bjelokosti prostire se uzduž Gvinejskog zaljeva, na zapadnoj obali Afrike i graniči s Liberijom i Gvinejom na zapadu, s Malijem i Burkinom Faso na sjeveru te s Ganom na istoku. Francuski pomorci počeli su 1483. godine na tom području trgovati slonovačom, po čemu je država dobila ime. Trgovina robljem postaje do-

minantna u kasnijem razdoblju. Obala Bjelokosti postala je francuska kolonija 1893. godine, a 1895. postala je dio francuske Zapadne Afrike. Nakon I. svjetskog rata, u zemlji je izgrađena većina luka, željeznica i prometnica, a gospodarstvo se temeljilo na uzgajanju kave i kakaoa. Francuska kolonija Gornja Volta (današnja Burkina Faso), postaje dio Obale Bjelokosti 1932. godine, međutim Francuska ponovno stvara dvije odvojene kolonije 1947. godine. Nakon razdoblja II. svjetskog rata, Obala Bjelokosti bila je najbogatija kolonija francuske Zapadne Afrike. Godine 1958. Obala Bjelokosti postaje republika sa samostalnom vladavinom u sklopu francuske zajednice. Svoju neovisnost proglasila je 7. kolovoza 1960. međutim, uske gospodarske veze s Francuskom zadržane su i nakon stjecanja neovisnosti.

Felix Houphouët-Boigny, koji je predvodio pokret za neovisnost zapadnoafričkih teritorija od Francuske, bio je doživotni predsjednik Obale Bjelokosti, od 1960. do 1993. godine. To razdoblje, od tri desetljeća, obilježile su politička stabilnost i relativni društveni i gospodarski prosperitet države, koja se, međutim, nije održala i nakon smrti predsjednika Boignya. Vrhunac nestabilnosti koji je zavladao zemljom kulminirao je vojnim pučem u prosincu 1999. koji je predvodio general Robert Guei, zbacivši predsjednika Konana Bediea. Zbog masovnih

prosvjeda koji su zahvatili državu, Guei je bio prisiljen odstupiti, ali ne prije nego što je posijano sjeme etničkog nepovjerenja i ksenofobije protiv muslimanskog stanovništva na sjeveru zemlje, a na vlast potom dolazi sadašnji predsjednik Laurent Gbagbo. Pokušaj puča političkih disidenata i nezadovoljne vojne strukture u rujnu 2002. nije uspio. Pobunjeničke snage kontroliraju sjevernu polovicu države, a od siječnja 2003. sudjeluju u ujedinjenoj vladi, osnovanoj nakon sklapanja Linas-Marcoussisovog mirovnog sporazuma. Trenutačno raspoređene snage UN-a u Obali Bjelokosti, nakon povećanja koje je uslijedilo zbog izbijanja nasilja početkom ove godine, broje 6703 pripadnika postrojbi, 191 vojnog promatrača i 707 pripadnika civilne policije. Kontinuiranost krize u Obali Bjelokosti i zapreke procesu pomirenja prisutne kod svih stra-

Hrvatsko izaslanstvo u zapovjedništvu misije

S hrvatskim
časnicima u
misiji

na, razlozi su zbog kojih UN izražava ozbiljnu zabrinutost glede stanja regionalne sigurnosti na tom području. Razoružanje pobunjenika i provladinih milicija, identifikacija stanovnika bez osobnih isprava i organizacija predstojećih izbora, koji bi se trebali održati u listopadu ove godine, temeljna su pitanja s kojima se suočava ova zapadnoafrička država.

Let Air Franceom od Pariza do Abidžana trajao je šest i pol sati, nakon kojih se prije ulaska u zemlju provjerava je li obavljeno predviđeno cijepljenje protiv žute groznice. Naime, Obala Bjelokosti je zdravstveno vrlo rizična država, u kojoj su raširene bolesti poput hepatitisa A, malarije, žute groznice, dijareje i drugih zaraznih oboljenja. U Abidžanu, koji je do 1983. godine bio glavni grad, a danas predstavlja najjače trgovačko i administrativno središte zemlje, dočekala su nas dvojica hrvatskih vojnih promatrača, brigadir Zdravko Klanac i satnik Mladen Jakopović. Brigadir Klanac je čelnik tima hrvatskih vojnih promatrača, raspoređen na Team Site u Yamoussoukrou, glavnom gradu Obale Bjelokosti, a satnik Mladen Jakopović dužnost vojnog promatrača obnaša na Team Siteu San Pedrou, jedino koje zbog kratkog vremena i udaljenosti od približno 500 km od Abidžana, ovom prilikom hrvatsko izaslanstvo nije moglo posjetiti. Bilo je lijepo vidjeti poznata lica i hrvatske odore u tako udaljenoj zemlji...

Već pri prvom službenom susretu hrvatskog izaslanstva u Zapovjedništvu UNOCI-a s pakistanskim brigadirom Saqibom, zapovjednikom stožera, s ponosom smo slušali pohvale o našim časnicima koji profesionalno i uspješno obnašaju zahtjevne dužnosti, pohvale koje su bile isticane i kasnije prigodom svih službenih susreta. Drugi dan posjeta obilježio je odlazak u glavni grad Yamoussoukro. Tijekom trosatne vožnje smjenjivali su se nezaboravni prizori raskošnog zelenila palmi i života stanovnika koji se nedvojbeno događa uz cestu, gdje je moguće kupiti sve vrste raskošnih tropskih plodova ili lovina koja se s ponosom nudi prolaznicima. U Yamoussoukrou nas je brifirao bojnik Assogba iz Benina, čelnik tima u čijem sastavu

je brigadir Klanac, upoznavajući nas s njihovim zadaćama i dužnostima. Potom smo posjetili najveću katoličku crkvu u Africi i jednu od najvećih bazilika u svijetu Notre Dame de la Paix, čija je grandiozna konstrukcija dovršena 1989. godine. Imali smo prigodu uživati u gostoprimstvu u kući hrvatskog vojnog promatrača i u ručku koji je pripremio njihov domaći kuhar. Na rasporedu je nakon toga bio odlazak do područja gdje počinje zona povjerenja, koja se proteže u duljini od 1200 km te na nekim mjestima i do 100 km širine i koja bi trebala osigurati da ne dođe do sukoba između vladinih snaga i snaga New Forces. Zonu povjerenja, u kojoj bi stanovnici koji žive na tom području trebali biti sigurni, zbog učestalih međuetničkih konflikata često se preimenuje i u zonu nepovjerenja.

Posljednja promatračka postaja do koje smo putovali kroz mjesta neobičnih naziva: Bongoano, Kotobi, Anekro, Ellinzue, Findimancu, Agoua, Grou-Akpacoussou, bila je Daoukrou, gdje se pridružuje i treći hrvatski vojni promatrač, satnik Petar Mihanović. Hrvatsko izaslanstvo je i ovdje dočekano s velikim zanimanjem i priznanjem za brigu o časnicima koji su upućeni na dužnosti čuvanja mira daleko izvan granica svoje domovine. Četvrtak je, 22. lipnja, dan kad smo u hrvatskim dresovima s nestrpljenjem očekivali večernju utakmicu između hrvatske i australske reprezentacije, čiji ishod nismo mogli slaviti kao što su to dan ranije mogli navijači reprezentacije Obale Bjelokosti. Nezaboravna večer prije povratka u Zagreb protekla je u razgovoru s našim časnicima, slušanju o njihovim iskustvima, doživljajima, brigama, veselju zbog skorog povratka iz misije u Hrvatsku. Osjećala sam ponos zbog uspješnog i aktivnog sudjelovanja naših časnika i svakog njihovog pojedinačnog doprinosa koji je učinjen u svrhu osiguranja mira i sigurnosti, vrijednosti i načela koje na tim temeljima zajednički gradimo i promičemo.

Slijedio je povratak članova izaslanstva za Abidžan i let za Pariz i Zagreb, a uskoro će početi planovi i priprema za doček naše trojice vrhunskih časnika koji se iz mirovne misije UNOCI vraćaju 18. kolovoza. ■

Život u siromaštvu

U vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama održana prezentacija priprema i spre

Spremno i organiz

Vesna PINTARIĆ, fotoarhiva HVG-a

Namjenski organizirane snage OSRH bile su dosad angažirane u gašenju 11 požara i vrlo smo zadovoljni njihovom uvježbanošću i brzinom reakcije kao i protokom informacija i koordinacijom na požarištu, istaknuo je zapovjednik OVP-a brigadni general Josip Zvirotić na prezentaciji priprema i aktivnosti za PP sezonu 2006.

Od početka ovogodišnje protupožarne sezone namjenski organizirane snage OSRH bile su angažirane u gašenju 11 požara i vrlo smo zadovoljni njihovom uvježbanošću i brzinom reakcije kao i

protokom informacija i koordinacijom na požarištu. Ovo su zadaće u koje je vojska uključena u mirnodopskom razdoblju kako bi pomogla civilnim snagama u gašenju velikih šumskih požara na području priobalja i otoka, a prema prognozama ovog će ljeta imati prilično posla", istaknuo je zapovjednik Operativnog vatrogasnog zapovjedništva koje neposredno zapovijeda protupožarnim namjenski organiziranim snagama OSRH i zapovjednik 4. korpusa HKoV-a brigadni general Josip Zvirotić na prezentaciji priprema i aktivnosti za PP sezonu 2006., održanoj 6. srpnja u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama.

Inače za ovogodišnju PP sezonu osigurano je 70 milijuna kuna, a namjenski organizirane snage OSRH ustrojene su u sve tri grane. PP NOS HKoV-a razmještene su na četiri lokacije i to u Puli, Šepurinama, Divuljama i Pločama, a svaki NOS broji po 120 pripadnika što je ukupno 480 ljudi. PP NOS HRZ-a broji ukupno 93 pripadnika, razmješteni su na tri lokacije i na raspolaganju imaju 4 Canadaira, od čega je jedan trenutno na remontu, 4 helikoptera MI8-MTV, jedan Air tractor, te po jedan Bell-206 i PC-9 pilatus za izviđanje i nadzor područja. Snage HRM-a čija je primarna namjena

mnosti namjenski organiziranih snaga OSRH za protupožarnu sezonu 2006.

irano u PP sezonu

u tim aktivnostima prevoženje snaga i sredstava do požarišta i opskrba vodom na raspolaganju imaju tri broda i ukupno 34 pripadnika.

Zamjenik zapovjednika OVP-a pukovnik Miroslav Kovač ukratko je podsjetio na prošlogodišnju PP sezonu koja je prema podacima bila vrlo povoljna sa svega 60 požara, za razliku od sezone 2003. kada ih je bilo čak 241. Istaknuto je kako su PP snage OSRH već u svibnju bile spremne za nadolazeću sezonu, no upozoreno je i na problem koji nije izravno u njihovoj ovlasti, a tiče se održavanja tehnike u ZTZ-u, zbog čega trenu-

tačno jedan Canadair još nije na raspolaganju.

Nakon prezentacije održan je na stajanci ZB Divulje taktičko-tehnički zbor PP NOS OSRH, a potom i pokazna vježba gašenja požara vodenim bombama. U vježbi su sudjelovale zrakoplovne snage s Canadairom i Air-tractorom, potom su se uključile kopnene snage koje su desantirane s desantno-jurišnog broda i simulirale su gašenje rubnih područja požara naprtnjačama te je naposljetku demonstrirana opskrba gasitelja vodom s broda HRM-a "Cetina". Nakon ove dojmljive prezentacije može se zaključiti da je spremnost snaga Hrvatske

vojske za ovogodišnju PP sezonu potpuna i da će kao i dosad o njihovoj pravodobnoj intervenciji ovisiti uspješnost sezone i suzbijanje požara u njegovim začecima. ■

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

**ZA ODABIR KANDIDATA ZA
VOJNODIPLOMATSKJE
DUŽNOSTI**

1. **vojni izaslanik u Republici Francuskoj**
uvjeti:
- osobni čin: pukovnik - brigadir
- VSS
- posebna vojna znanja
- francuski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža
2. **pomoćnik vojnog izaslanika u SAD-u**
uvjeti:
- osobni čin: satnik - bojnik
- VSS
- posebna vojna znanja
- engleski jezik STANAG 3333
- 5 godina radnog staža
3. **pomoćnik vojnog izaslanika u SR Njemačkoj**
uvjeti:
- osobni čin: satnik - bojnik
- VSS
- posebna vojna znanja
- njemački jezik STANAG 3333
- 5 godina radnog staža
4. **viši stručni savjetnik u misiji RH pri EU u Bruxellesu**
uvjeti:
- VSS
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

Posebna stručna znanja poželjna kod odabira kandidata pod rednim brojem 1., 2. i 3.:

- Vojno diplomatska škola MORH-a
- Diplomatska akademija MVPEI-a
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje
- engleski jezik 2222 (za zemlje u kojima engleski nije službeni jezik).

Odlazak na navedene dužnosti predviđa se tijekom 2007., a nakon odabira kandidata oni moraju biti spremni sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu oko 4 godine.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

Ministarstvo obrane RH
Uprava za ljudske resurse
Personalna služba
Stančićeva 6
10 000 Zagreb

Zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina GSOS-a RH prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu:

Glavni stožer OS RH
Personalna uprava
Bauerova 35
10 000 Zagreb
Rok za podnošenje prijave je
31. kolovoza 2006.

Za eventualne upite u svezi s natječajem obratite se na telefon 01/4568-553.

Obljetnica Središta za obuku i doktrinu logistike

Središnja svečanost u povodu prve godišnjice Središta za obuku i doktrinu logistike Požega i Dan vojne kapelanije sv. Ivana Krstitelja obilježeni su 30. lipnja.

Svečanosti su nazočili izaslanik ministra obrane i načelnika GS-a te zapovjednik Zapovjedništva za logistiku brigadni general Pavao Krpan, načelnik Uprave za logistiku GS-a brigadni general Mate Ostović, zapovjednik 3. korpusa HKoV-a brigadni general Zvonko Peternel, generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Josip Šantić, predstavnici gradskih i županijskih vlasti te drugi uzvanici i gosti.

Ispred kapelice vojarnje služena je misa koju je predvodio mons. Josip Šantić, a potom je polaganjem vijenca i paljenjem svijeća kod spomen - obilježja u krugu vojarnje odana počast svim poginulim i nestalim hrvatskim braniteljima. Zapovjednik Središta za obuku i doktrinu logistike i zapovjednik vojarnje brigadir Alojz Tomašević podsjetio je na osnivanje Središta i njegov razvoj kroz minulih 14 godina, kroz koje je od svibnja 1992. godine do danas prošlo 85 000 vojnika. Istaknuo je i važnost usavršavanja i profesio-

sionalnog razvoja djelatnika Središta, te spomenuo zadaće koje su obavljene i koje slijede. Okupljenima se obratio i izaslanik ministra obrane i načelnika GS-a brigadni general Pavao Krpan, koji je djelatnicima uručio promaknuća i pohvalu naredniku Siniši Tomljanoviću koji je u selu Laze Vasine pronašao petogodišnjeg dječaka s teškoćama u razvoju koji se izgubio. Uručena je i pohvala Središtu za obuku i doktrinu logistike od zapovjednika Zapovjedništva za logistiku. Svečanosti je prethodilo održavanje niza sportskih natjecanja a povodu prve obljetnice Središta.

OJI

Preobuka dočasnika logističkih specijalnosti

U požeškom Središtu za obuku i doktrinu logistike od 22. svibnja do 28. lipnja uspješno je provedena preobuka 14 dočasnika gardijskih brigada u dočasnike logističkih specijalnosti.

Preobuka se sastojala od zajedničkog i specijalističkog dijela. Zajednički dio preobuke završio je 2. lipnja s provedbom ispita zajedničkog dijela, a 5. lipnja počeo je specijalistički dio programa preobuke dočasnika gardijskih brigada u skladu s rasporedom po službama (tehnička, intendantska i prometna služba). Na temelju plana i programa, te rasporeda preobuke, 20. lipnja djelatnici su proveli zajedno sa instruktorima - dočasnici iz Odjela za obuku i doktrinu stručno-praktično osposobljavanje u postrojbama Zapovjedništva za logistiku: Remontnom zavodu, Transportnoj bojni i Skladišnoj bojni.

Završna raščlamba provedena je 27. lipnja uz nazočnost načelnika stožera SzOiDL Požega brigadira I. Valentića i djelatnika Uprave za logistiku GS-a, pukovnika S. Čurčije. Tom prigodom dočasnici su uručene potvrđnice o provedenoj preobuci.

OJI

3. regionalno i 6. prvenstvo OSRH u vojničkom petoboju

Bjelorusi i Kaiser najbolji, Hrvati sve bolji

Tijekom nekoliko iscrpljujućih dana, petobojci iz osam zemalja (Austrija, Belgija, Bjelorusija, Hrvatska, Njemačka, Slovenija, Srbija, Švicarska) ostvarivali su izvrsne rezultate. Hrvati su završili na šestom mjestu, što je rezultat koji pokazuje napredak

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Sam pogled na popis disciplina vojnog petoboja mora izazvati respekt prema onima koji se njime bave. Zašto? Pa, da biste se natjecali, morate imati mirnu ruku i oštro oko (streljaštvo), kondiciju i čvrste zglobove (kros), dobro plivati, ali i biti snalažljivi u vodi (plivanje sa zaprekama), imati snažne ruke, refleks, ali i osjećaj za prostor (bacanje bombe u cilj i dalj), te biti brzi, spretni, skočni i koncentrirani (svladavanje pješačkih zapreka). Neki bi sve to nazvali osnovnim vojnim vještinama, ali, vjerujte, i najboljim vojnicima teško je ujediniti sve te vrline. Dakle, vojni petobojci nisu samo izvrsni vojnici, nego i vrhunski sportaši...

Na zagrebačkoj streljani "Vrapčanski potok", na plivalištu ŠRC-a "Gorica Svetojanska" i u vojarni "Ante Starčević" u Jastrebarskom, od 26. do 30. lipnja takvih se vojnika našlo stotinjak. Naime, u tom razdoblju, u organizaciji ZIO HKoV-a i Dočasničke škole usporedno su održana dva natjecanja vojnih petobojaca: "domaće", tj. 6. prvenstvo OSRH, te međunarodno, 3. regionalno vojno prvenstvo.

Na otvaranju prvenstva, izaslanik načelnika GS-a OSRH, brigadir Ivan

Zelić svim je natjecateljima poželio vitešku i fer sportsku borbu, te izrazio uvjerenje da će petobojci pokazati svoju vojničku spremnost i ljubav za sport. Tako je i bilo. Tijekom nekoliko iscrpljujućih dana, petobojci iz osam zemalja (Austrija, Belgija, Bjelorusija, Hrvatska, Njemačka, Slovenija, Srbija, Švicarska) ostvarivali su izvrsne rezultate. Naime, međunarodni dio ovog sportskog okupljanja imao je i visoku natjecateljsku vrijednost jer je petobojcima pružao mogućnost ostvarivanja norme za nastup na predstojećem Svjetskom prvenstvu koje će se održati u Beču. Potrebni broj bodova iznosio je 4750 (a ta brojka predstavlja i vrhunski rezultat), a ostvarilo ga je 29 natjecatelja. Među njima i dva Hrvata, narednik Danijel Dikšić i desetnik Miroslav Kralj. Gledano pojedinačno, najbolji je bio Austrijanac Gunter Kaiser. Srebrno odličje ponio je Bjelorus Maksim Kanafin, a na pobjedničkom postolju našao se i trećeplasirani Švicarac Balthasar Blumer. Što se tiče momčadskog dijela, pobjeda je pripala Bjelorusima. Dovoljno je reći da je među deset prvoplasiranih čak polovica mjesta pripala članovima ove reprezentacije. Drugi

su bili ujednačeni Nijemci, a treći Austrijanci, kojima je za stepenicu više, uz Kaiserov, bio potreban još nečiji "carski" rezultat. Hrvati su završili na šestom mjestu, što je izvrstan rezultat koji pokazuje napredak.

Na prvenstvu OSRH, u pojedinačnoj konkurenciji dvije su prve pozicije, logično, zauzeli spomenuti Dikšić i Kralj (obojica pripadnici momčadi ZIO-a). Treći je bio Luka Vuković iz 2. gardijske brigade. Kao pojedinci, ova su trojica povukli svoje momčadi prema zlatnom (ZIO) i srebrnom (2. gbr) odličju. Trećeplasirani su bili vojnici iz 4. gardijske brigade, čiji je najistaknutiji pojedinac bio skupnik Krunoslav Krivanj.

Nakon svečanog zatvaranja, osim rezultata su ostali i dojmovi. Prema riječima svih sudionika, sve je proteklo kako treba. Uostalom, dovoljno je reći da je regionalno natjecanje postalo tradicionalno, a tako ne bi bilo da za to nema uvjeta. A bilo bi i lijepo da hrvatski predstavnici ubuduće budu i uspješniji, da na sportski način iskoriste "domaći teren". Ovaj sport nije važan samo zbog natjecanja ili zdravlja, on je sjajan za poboljšanje i održavanje vojničkih vještina i spremnosti... ■

brigadir Alojz TOMAŠEVIĆ

zapovjednik Središta za obuku i doktrinu logistike

- jedna od zadaća Središta u miru je i priprema pripadnika OS-a za sudjelovanje u mirovnim misijama
- u budućnosti ćemo umjesto stacionarne imati sve više terenske logistike
- u idućem ćemo razdoblju više poraditi na uređenju objekata i prostora požeske vojarne

Nema uspješne zadaće bez kvalitetne, pravodobne i dostatne logističke potpore

Modernizacija hrvatske vojske postavlja nove zahtjeve i pred logističku struku. Da bismo te nove zadaće mogli i ubuduće uspješno obavljati i koristiti se novim tehnologijama nužno je da i dalje nastavimo s obukom naših djelatnika te da svake godine program obuke obučavatelja dodatno usavršavamo. Svi oni koji se bave logistikom moraju je poznavati do savršenstva, i to ne samo teoretski nego i praktično...

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Središte za obuku i doktrinu logistike obilježilo je svoju prvu godišnjicu. O onome što je do sada učinjeno kao i o aktivnostima koje slijede i visokim zahtjevima koji se približavanjem Republike Hrvatske NATO savezu postavljaju pred logističare doznali smo od zapovjednika Središta brigadira Alojza Tomaševića. Brigadir Tomašević pripadnik je Oružanih snaga od njihovog osnutka, sudionik Domovinskog rata a do sada je obavljao niz važnih dužnosti te je tako između ostalog bio i zapovjednik Dočasničke škole u Jastrebarskom i zapovjednik Učilišta HKoV-a.

Što biste izdvojili kao najvažnija postignuća Središta od njegovog osnutka do danas?

Primarnu zadaću, a to je provesti preustroj i učiniti sve da Središte u potpunosti profunkcionira kao glavno i osnovno središte za obuku vojnika, dočasnika i časnika i razvoj doktrine logistike ostvarili smo gotovo u

potpunosti. Ali, napomenuo bih uz puno dodatnih zadaća koje smo trebali obaviti u proteklom jednogodišnjem razdoblju. Uz određene inovacije nastavnog plana i programa kvalitete obuke ročnika podigli smo na jednu višu razinu.

Proveli smo, i to sudeći prema povratnim informacijama polaznika, vrlo kvalitetnu preobuku djelatnih vojnih osoba koji su do sada radili u drugim granama OS-a, a u budućće će raditi na logističkim dužnostima. Naravno, prethodno smo trebali provesti obuku obučavatelja, odnosno pripremu naših djelatnika koji su provodili preobuku. To smo učinili u suradnji sa ZzL-om i upravom J-4 GS-a OSRH. Uz sve to bila je aktivna i provedbena logistika. Tako su djelatnici Središta pružili logističku potporu nizu velikih događanja kao što je bilo obilježavanje desetogodišnjice Oluje, Bljeska, potpora Skijaškom savezu pri organizaciji slalomске utrke na Sljemeni i najbliže obilježavanje Dana OS-a. Ponosan sam što

su sve to djelatnici Središta proveli bez ijednog izvanrednog događaja. Napravili su stotine tisuća kilometara, prevezli tone opreme, skuhalo desetke tisuća obroka. Sve su to bile zadaće paralelne s obukom koja pritom nije stajala. Prva godina djelovanja našeg Središta ostat će upamćena i po tome što su se naši djelatnici uključili u potragu i pronašli izgubljenog petogodišnjeg dječaka za što smo između ostalog dobili i pohvalu ministra obrane.

Vaše nadređeno zapovjedništvo ZzL smješteno je u Velikoj Buni, a sjedište Središta je u Požegi. Biste li to ocijenili kao prednost ili nedostatak?

Mi smo hrvatska vojska i mislim da ne treba biti sve grupirano na jednom mjestu. Unatoč tome što smo udaljeni od ZzL-a, što na prvi pogled izgleda kao otežavajuća okolnost, do sada je komunikacija tekla gotovo besprijekorno. Ako govorimo o mogućnostima koje požeska vojarna ima za razvoj logistike onda je to defini-

tivno prednost. Vojarna je velika i ima bogata iskustva u razvoju logistike pogotovo u prometu. Pored vojarne nalazi se i naš poligon Glavica koji je automotodrom, vrlo kvalitetan i zadovoljava sve kriterije i to ne samo za razvoj temeljnih vojničkih djelatnosti nego i za jednu specifičnu zadaću, a to je program sigurne vožnje. Prije dvije godine izgradili smo mini poligon a ove godine ćemo ga doraditi i proširiti. Program sigurne vožnje vrlo je važan za naše djelatnike, a pogotovo za naše vozače koji se upućuju u mirovne misije.

Spomenuli ste mirovne misije. Na koji način Središte sudjeluje u pripremama pripadnika naših oružanih snaga za odlazak u mirovne misije?

Upravo je jedna od naših zadaća u miru uz pružanje logističke potpore vojnim vježbama i priprema pripadnika naših oružanih snaga za sudjelovanje u mirovnim misijama.

Svi vozači koji su se u protekloj godini pripremali za odlazak u mirovne

Jedan od problema s kojim ste se suočili pri osnivanju Središta bila je zastarjelost opreme i tehnike. Jesu li tu učinjeni kakvi pomaci nabolje?

Tijekom ove godine Središte je dobilo dva kamiona iz programa IVECO kojim se koristimo za obuku. Izrađeno je i jedno transportno kombi vozilo za prijevoz hrane. To nam je vrlo važno jer ćemo u budućnosti, osim stacionarne, imati sve više terenske logistike. Nadamo se da ćemo obnoviti i naš vojnički park koji je star petnaestak godina. Samim time će se kvaliteta obuke i funkcionalnost podići na jednu višu razinu, a i vojnici će biti spremniji i učinkovitiji za provedbu svoje zadaće.

Uz obuku jedna od zadaća Središta je izrada doktrine logistike.

Da, upravo to je jedna od važnih zadaća Središta te je između ostalog i zato unutar Središta osnovan i poseban Odjel za obuku i doktrinu. Odjel je gotovo u potpunosti popunjen i tijekom proteklog razdoblja radio je vrlo kvalitetno. Uz doradu i unapređenje programa i planova obuke za ročnike i djelatne vojne osobe u tijeku je i izrada nekoliko priručnika koji će služiti kao nastavna i stručna lite-

njezine izrade koristimo se svim dokumentima koji se primjenjuju u NATO sustavima, ali i znanjima i informacijama naših djelatnika koji su bili u mirovnim misijama, a od neprocjenjive su nam važnosti i iskustva naših djelatnika iz Domovinskog rata.

Kakva je suradnja s civilnim institucijama?

Na ovom prostoru nikad nije bilo problema u suradnji sa civilnim institucijama. Korektno surađujemo, poštujuemo se i mislim da nema razloga da tako ne ostane i u budućnosti. U Središtu je zaposleno mnogo ljudi iz ovog kraja. Svi oni imaju redovita primanja što je znatna financijska injekcija za ovaj, još uvijek nedovoljno razvijen kraj.

Možete li nam nešto više reći o planovima i aktivnostima Središta u idućem razdoblju?

S obzirom na to da se vojarna u Požegi ubraja u perspektivne vojne objekte u idućem ćemo razdoblju više poraditi na uređenju objekata i prostora i to kako smještajnih tako i obučnih. Već smo predložili kojim se objektima želimo u budućnosti koristiti. Posjetila nas je radna skupina GS-a i ZzL-a i nadam se da ćemo uskoro krenuti i s realizacijom tog zahtjevnog, ali potrebnog projekta. Uz to, nastojat ćemo dovršiti što više priručnika i naputaka koje priprema Odjel doktrine, te koliko to bude moguće, i standardizirati opremu.

Naravno i predviđena modernizacija hrvatske vojske postavlja nove zahtjeve pred logističku struku. Tako je primjerice upravo u ovom središtu provedena obuka vozača kao i upoznavanje časnika i dočasnika s tehnologijom i načinom uporabe novih vozila iz programa IVECO koja su nabavljena za potrebe hrvatske vojske.

Da bismo te nove zadaće mogli i ubuduće uspješno obavljati i koristiti se novim tehnologijama nužno je da i dalje nastavimo s obukom naših djelatnika te da svake godine program obuke obučavatelja dodatno usavršavamo.

U Središtu je u tijeku provođenje obuke za polaganje C kategorije za djelatnike Središta, a najbolji među njima bit će odabrani za instruktore za obuku vozača. Svi oni koji se bave logistikom moraju je poznavati do savršenstva, i to ne samo teoretski, nego i praktično. ■

Svi oni koji se bave logistikom moraju je poznavati do savršenstva, i to ne samo teoretski, nego i praktično

misije proveli su u Središtu obuku za vozače na specijalnim vozilima, odnosno na vojnim vozilima i program sigurne vožnje i to teoretski i praktični dio. Svi su se složili

da im je taj tečaj puno pomogao. Željao nam je posjetiti naše vojnike u mirovnim misijama kako bi od njih na licu mjesta dobili povratnu informaciju što mi to još možemo bolje učiniti a da njihova zadaća bude u potpunosti uspješna. Jer kao što je poznato nema uspješno obavljene zadaće bez kvalitetne, pravodobne i dostatne logističke potpore.

ratura. To su priručnici "Vojna neborbena vozila", "Vitla", "Specijalna vozila u OSRH" i "Priprema jela u terenskim uvjetima". Sve to radimo u svrhu poboljšanja učinkovitosti i standardizacije logističke djelatnosti. Naime, upravo je doktrina ta koja treba dati odgovor na pitanje kako pripremiti kvalitetnu logističku potporu postrojbama koje su na terenu. Kod

Hibridni pogon pouzdan

HIBRIDNI dizelelektrični pogon je nesumnjivo hit u automobilskoj industriji. Svi važni proizvođači raznih vozila spremaju vlastite modele. Postavlja se pitanje kakvim se hibridni dizelelektrični pogon pokazuje u stvarnoj eksploataciji. Zato je američki laboratorij NREL proveo nezavisno ispitivanje raznih tehnologija koje na svojim vozilima rabi gradsko prijevozno poduzeće New Yorka koje ima više od 4000 autobusa.

To poduzeće, osim standardnih autobusa (na dizelski i plinski pogon), rabi i više od 300 autobusa Orion VII s HibriDrive pogonskim sustavom tvrtke BAE Systems. Inače, tvrtka Orion je u sastavu globalne korporacije DaimlerChrysler.

Ispitivanje je pokazalo kako je hibridni dizelelektrični pogon pokazao 45% manju potrošnju goriva u odnosu na klasični dizelski motor i 100% manju u odnosu na motor pogonjen plinom, mjereno na temelju energetske ekvivalentnosti. Pokazalo se i da vozači vole neke značajke

hibridnog pogona kao što je npr. dobar okretni moment elektromotora što je korisno kod ubravanja i svladavanja uspona.

Pokazalo se i da hibridni autobusi prevale prosječno 7000 milja prije kvara dok dizelski prevale prosječno 4000 a oni na plin 5000 milja. I sam je pogonski sustav HibriDrive pokazao dobru pouzdanost, pa tako prosječno prevale 10 000 milja prije kvara dok dizelski motor prevale prosječno 5000, a motor na plin 7000 milja.

Čini se kako je jedan od glavnih razloga za te dobre rezultate jednostavna konstrukcija serijskog hibridnog dizelelektričnog pogona. Naime, sustav se sastoji od manjeg dizelskog motora (manja potrošnja goriva) na koji je povezan generator koji proizvodi električnu energiju

BAE Systems

kojom se pokreću pogonski elektromotori. Iz sustava je izbačen mjenjač i mehanički prijenos snage na pogonske osovine. To je posebno pogodno za gradske uvjete "krenistani" vožnje koja je vrlo stresna za mjenjač te pridonosi bržem trošenju i češćim kvarovima mehaničkih komponenti za prijenos snage. Kako u hibridnom pogonu nema tih mehaničkih komponenti i broj kvarova se smanjio. Ti su dobri rezultati potaknuli gradsko prijevozno poduzeće New Yorka na narudžbu još 500 hibridnih autobusa.

M. PETROVIĆ

QinetiQ

Zephyr

Sands britanski QinetiQ je iskušavao dvije letjelice, te su zbog ograničenja poligona u zraku ostajale svega od četiri do šest sati, a tijekom tih letova maksimalni vrhunac leta koji su Zephyri ostvari-

li bila je visina od oko 8900 metara. Letjelice za svoj pogon rabe punjive baterije koje se pune pomoću solarnih panela koji su postavljeni na gornjaci krila, što im omogućava neprekidni boravak u zraku od nekoliko tjedana do nekoliko mjeseci, odnosno maksimalni vrhunac leta kojeg mogu postići Zephyri je 16 500 metara, a zbog tih svojih odlika novi QinetiQov bespilotni sustav već je

NA POLIGONU White Sands u američkom New Mexicu, britanska tvrtka QinetiQ nakon dvije i pol godine inicijalnog tehnološkog razvoja, tijekom proljeća obavila je prva letna testiranja svoje nove bespilotne letjelice Zephyr. Radi se o HALE (High Altitude long Endurance) bespilotnoj letjelici, s rasponom krila od 12 metara i težinom od svega 27 kilograma. Na poligonu White

dobio nadimak "microsatelit". Zmaj letjelice je izrađen od kompozitnih materijala, što joj s jedne strane omogućava "ultra laku" težinu, odnosno omogućava izvrsnu strukturalnu otpornost na atmosferske utjecaje, te teško zamjetljiv aerodinamički dizajn letjelice. Prema prijedlogu QinetiQova dizajna bespilotne letjelice Zephyr zamišljene su kao komunikacijska platforma te za razna izviđanja i snimanja iz zraka u civilne i u vojne svrhe, pri čemu bi Zephyri u smislu operativnih troškova bili znatno jeftiniji u odnosu na druge istorodne bespilotne letjelice. Tvrtka QinetiQ nedavno je sklopila ugovor na temelju kojeg će bespilotne letjelice biti temeljna platforma u sklopu belgijskog HALE bespilotnog sustava.

I. SKENDEROVIĆ

Slovenija nastavlja modernizaciju

SLOVENIJA nastavlja s modernizacijom vojske. Nakon nabave raznovrsne opreme, kao što su četiri nova helikoptera Cougar, novi taktički radiouređaji, nova poljska bolnica, nove strojnice M240 i M249 program modernizacije je nastavljen. Naime, Slovenija se odlučila za nabavu 136 borbenih kotačnih oklopnih vozila Patria AMV. To je drugi izvozni uspjeh finske tvrtke Patria. Prvi izvozni posao je prodaja AMV-a Poljskoj, a kupila ga je i finska vojska.

Dostava prvih AMV-ova slovenskoj vojsci predviđena je za 2007. a posljednji bi trebali ući u sastav 2012. Na slovenskoj strani posao vodi tvrtka Rotis koja je okupila brojne slovenske tvrtke, njih pedesetak, kako bi preuzele što veći

udio u tom poslu. Planirano je otvaranje 320 novih radnih mjesta kako bi se posao realizirao prema planu.

Osim nabave novih borbenih vozila sklopljen je i ugovor s belgijskom tvrtkom FN Herstal i njegovim slovenskim partnerom Arex o prodaji 6500 jurišnih pušaka tipa F2000. Riječ je o modernoj pušci, kalibra 5,56 mm tzv. bullpup konstrukcije. Jurišna puška F2000 će u slovenskoj vojsci zamijeniti dosadašnju pušku tipa Kalašnjikov. Ukupna cijena programa je 13 milijuna eura, a puške će se dostaviti tijekom ove i iduće godine.

T. VLAŠIĆ

Bruno Toičič/ISI MOD

Uspješno testiran M4 upgrade europskih Falcona

TIJEKOM trodnevnih vježbovnih gađanja na švedskom poligonu Vidsele s uspjehom je okončano testiranje nove M4 modernizacije europskih višenamjenskih borbenih aviona F-16MLU. Tijekom tih testiranja isprobano je djelovanje sa stand-off PGM (Precision Guided Munition) ubojnim sredstvima, koja

su provedena na avionima iz EPAF (European Participating Air Forces) grupacije zemalja koju čine Nizozemska, Belgija, Danska i Norveška. Novi M4 standard modernizacije Falcona razvio je američki Lockheed Martin za potrebe MLU programa modernizacije europskih A i B inačica, odnosno za potrebe ame-

ričkog CCIP (Common Configuration Implementation Programme) program modernizacije C i D inačica „šesnaestica“, iz sastava USAF-a, koji ima oznaku M4+. Tijekom ove i iduće godine oko 300 Falcona iz EPAF-ove flote trebalo bi biti nadograđeno na M4 standard, dok bi također tijekom iduće dvije godine oko 650 američkih aviona trebalo biti „dignuto“ na M4+ standard. Tim standardom omogućeno je nošenje novih projektila zrak - zrak poput američkog Sidewindera AIM-9X te europskog IRIS-T (AIM-2000).

Tijekom provedenih testiranja isprobavano je djelovanje s Raytheonovim EGBU-12 navođenim bombama (težine 227 kg, i dvomodnim navođenjem - INS/GPS i lasersko navođenje); s Raytheonovim GBU-24 Paveway III laserskim navođenim bombama; te s Boeingovim GBU-31 JDAM-ima. Uz to, isprobavano je „gađanje“ meta u zraku s IRIS-T projektilima zrak - zrak.

I. SKENDEROVIĆ

Otkrivanje eksploziva

AMERIČKI laboratorij Lawrence Livermore National Laboratory (LLNL) razvio je detektor eksploziva koji se može rabiti za razne zadatke. Danas mnoge državne agencije zadužene za obranu i sigurnost traže brz i učinkovit način za otkrivanje eksploziva. Dosad su najčešće to bili posebno dresirani psi, ali to je skup i spor postupak koji zahtijeva dugotrajnu izobrazbu.

Zato su u LLNL-u razvili detekcijski sustav ELITE (Easy Livermore Inspection Test for Explosives) koji je vrlo osjetljiv i može otkriti više od 30 vrsta eksploziva. U LLNL-u tvrde kako je to jedan od najučinkovitijih sustava za detekciju eksploziva dostupan na tržištu. ELITE je ustvari kartica dimenzija otprilike kreditne kartice, slične težine, niske cijene (25 USD za komad, ako se kupu-

je velika količina onda je i cijena znatno niža), jednostavne uporabe i jednostavnog odlaganja (baca se u obični otpad jer ne sadrži nikakve štetne tvari). Kartica je zamišljena za jednokratnu uporabu i nakon nje se jednostavno baca.

Uporaba je jednostavna, kartica se prisloni uz sumnjivu površinu (ruka, vozilo, kovčeg i slično) i povuče po njoj. Zatim se umeće u poseban plastični držač u kojem se lomi prva ampula s reagensom. Ako je kartica tijekom kontakta apsorbirala molekule eksploziva tipa TNT-a pod utjecajem reagensa će promijeniti boju. Ako nakon prve ampule ne dođe do promjene boje, a i dalje se sumnja na eksploziv lomi se druga ampula s reagensom za ostale vrste eksploziva. Ako ima molekula nekih drugih vrsta eksploziva kartica mijenja boju.

Razvoj sustava ELITE započeo je krajem 2003. a razvoj je koštao 1,5 milijuna USD. Elite su dosad nabavili američka vojska, nekoliko američkih, kanadskih i australskih policijskih agencija te neke komercijalne tvrtke koje se bave poslovima vezanim uz domovinsku sigurnost.

M. PETROVIĆ

Prenamjena američke podmornice

TIJEKOM ceremonije koja se održala 25. svibnja ove godine u pomorskoj bazi američke ratne mornarice Mayport, vraćena je u operativnu službu prenamijenjena nuklearna podmornica naoružana vođenim projektilima koja će ujedno služiti i za specijalne operacije. Glavne značajke podmornice klase Ohio su duljina 170,70 metara, širina 12,8 metara a površinska istisni-

na iznosi 17 033 tona dok je podvodna istisnina 19 000 tona. Propulzijski sustav sastoji se iz jednog S8G nuklearnog reaktora koji se nastavlja na jednu osovinu a time i jedan propulzor. S ovom pogonskom konfiguracijom, podmornice postižu brzinu od 20 čvorova, a najveća dubina zarona iznosi 245 metara. Posadu podmornice čine 15 časnika i 140 dočasnika.

USS Florida je već druga podmornica klase Ohio kojoj je namijenjena nova uloga a prije je bila naoružana balističkim projektilima. Novi koncept modifikacije sastojao se u prenamjeni 22 od 24 torpedne cijevi koje su prije modifikacije bile namijenjene Trident I i Trident II projektilima, a danas imaju mogućnost nošenja do 154 krstareća projektila Tomahawk, sabranih u skupinu od maksimalno sedam projektila. Prednje dvije torpedne cijevi prenamijenjene su u komore za ronioce, kojima je omogućena komunikacija kada je podmornica pod vodom. Povećani su i smještajni kapaciteti za dodatnih 66 jedinica a namijenjeni su pripadnicima specijalnih snaga. Povratak podmornice USS Florida u operativnu službu označio je kraj trogodišnjeg razdoblja modernizacije koja je provedena u vojnom brodogradilištu Norfolk u SAD-u.

M. PTIĆ GRŽELJ

Ruska mornarica - NATO operativna

Proces pripreme omogućio je ruskim pomorskim postrojbama sigurno i uspješno sudjelovanje u vježbi za operaciju Active Endeavour s glavnim ciljem na proceduralnoj i komunikacijskoj interoperativnosti.

Skupina ruskih časnika i dočasnika zajedno s NATO-vim timom nalazila se na zapovjednom brodu Moskva čitavo vri-

jeme trajanja vježbe. Članovi ruskog tima koji su sudjelovali u vježbi odabrani su fregate Pitliviy, klase Krivak II (Project 1135) i razarača Smetliviy, klase Kashin (Project 1155.1) uz dva dodatna tima, a za vrijeme plovidbe NATO-ov tim stručnjaka pripremao je ruske mornare za nadolazeće zadatke i aktivnosti.

Početne vježbe u luci Messina imale su za cilj pripremu procedure i provjeru bazičnih vještina potrebnih za pomorski dio vježbe za operaciju Active Endeavour. NATO-ova sigurnosna komunikacijska oprema instalirana je i testirana na ruskom

brodu Moskva te španjolskoj fregati Navarra kako bi se omogućila sigurna komunikacija i prijenos podataka s plovećim jedinicama za vrijeme trajanja operacije dok su za to vrijeme ruski časnici i tehničari uvježbani za upravljanje novougrađenom vrstom opreme. Španjolska fregata i ruski zapovjedni brod sastali su se u Jonskom moru s Type 42 razaračem britanske ratne mornarice, HMS Nottingham. Za vrijeme pomorske vježbe NATO-ovi i ruski helikopteri proveli su niz uspješnih vertikalnih popuna zaliha, sigurnosnu izmjenu podataka, procedura slijetanja i uzlijetanja. Dodatno, ruski tim uspješno je okončao inspekciju britanskog razarača Nottingham.

Vježba je ocijenjena kao vrlo uspješna te iako još uvijek ima dosta prostora za poboljšanje, može se reći kako operativna pomorska suradnja između NATO-ove i ruske mornarice ima vrlo visoku mogućnost uspjeha te je sudjelovanje u operaciji Active Endeavour potkraj ljeta realan cilj.

M. PTIĆ GRŽELJ

DIO CRNOMORSKE flote ruske mornarice uspješno je okončalo prvu pomorsku vježbu na začelju s NATO snagama u sklopu NATO-ove protuterorističke operacije imena Active Endeavour. Skupina NATO-vih časnika ukrcala se na rusku zapovjednu krstaricu Moskva klase Slava (Project 1164) u Sevastopolu (Ukrajina) te su zaplovili prema talijanskoj luci Messina. Rusku grupu brodova koji su sudjelovali u pomorskoj vježbi, činili su desantni brod Azov klase Ropucha (Project 775), brod za popunu zaliha Iman klase Olekma i tegljač SB-36 klase Goryn (Project 714).

QinetiQ

BRITANSKA tvrtka QinetiQ razvila je novu eksperimentalnu antenu za upravljanje bespilotnim letjelicama. Nova antena koja je namijenjena za ugradnju na različite tipove zrakoplova koji su zamišljeni kao temeljna upravljačka platforma, isprobana je tijekom proljeća na poligonu

QinetiQove nove antene

Hebrides, koji QinetiQ inače rabi za razna testiranja za potrebe ministarstva obrane Ujedinjenog Kraljevstva. Iako je svojim dizajnom poprilično robusna, riječ je o laganoj anteni s izvrsnim performansama, s jakim signalom i velikom protočnošću podataka. Uz to, nova QinetiQova antena vrlo je otporna na atmosferske utjecaje te na razne vibracije. Novom antenom kani se povećati operativni dolet bespilotnih letjelica, te znatno povećati protočnost i kvaliteta snimki iz zraka. Tijekom prvih provedenih testiranja, iskušavana je upravljivost Boeingove bespilotne letjelice ScanEagle, a kao upravljačka platforma rabljen je helikopter. U QinetiQu se nadaju kako bi njihov

koncept mogao zaživjeti i na drugim bespilotnim platformama.

Program razvoja nove antene tvrtka QinetiQ je počela sredinom prošle godine prema specifikacijama koje im je dalo ministarstvo obrane Ujedinjenog Kraljevstva, da bi početkom ove godine bio predstavljen prvi preliminarni prijedlog dizajna antene, odnosno nekoliko mjeseci kasnije provedena su prva letna testiranja antene. Provedenim testiranjima predstavnici QinetiQ i britanskog ministarstva obrane vrlo su zadovoljni, posebice činjenicom da postojeće performanse antene znatno nadmašuju one koje je inicijalno zatražio naručitelj.

I. SKENDEROVIĆ

Global Industrial Co-Operation Conference

Međunarodna konferencija o offsetu održana je u Ateni od 7. do 10. svibnja 2006. Potvrđen je nastavak trenda primjene offseta u modernizaciji oružanih snaga diljem svijeta

— Josip MARTINČEVIĆ-MIKIĆ —

Offset kao svojevrsni oblik protutrgovine pri nabavi naoružanja i vojne opreme iz inozemstva zauzima sve važnije mjesto u gotovo svim zemljama koje opremaju svoje oružane snage. U proteklim godinama zbog sve zastupljenije primjene offseta razvili su se i različiti modeli njegove provedbe. Razvijene zemlje ga na određeni način ograničavaju ili ga svode na primjenu u nuždi, dok ga primjerice zemlje u razvoju sve više potiču do te mjere da raznim mehanizmima vrijednost offseta uvjetuju većom od same vrijednosti osnovnog ugovora o nabavi.

Prateći trendove primjene offseta, te promovirajući offset među tvrtkama diljem svijeta, američka tvrtka GOCA (Global Offset and Counter-

trade Association) te britanska vladina agencija DMA (Defence Manufacturers Association), organizirale su drugu po redu međunarodnu konferenciju o offsetu pod nazivom The Global Industrial Co-operation Conference 2006. Konferencija je održana u Ateni od 7. do 10. svibnja ove godine na kojoj je sudjelovalo i naše izaslanstvo, a jedan od autora ovog članka održao je i prezentaciju na temu offseta u Hrvatskoj. Veliki interes za ovu temu iskazan je i velikim brojem nazočnih na konferenciji što je rezultiralo 85 postotnim povećanjem u odnosu na konferenciju u Portugalu održanu 2004. godine kada je bilo oko 200 sudionika. Bilo je to pravo mjesto za predstavljanje offset regu-

lative Republike Hrvatske međunarodnoj javnosti pokazivanjem interesa za prakticiranje offseta pri nabavi vojne opreme za opremanje i modernizaciju oružanih snaga. Tri dana trajanja konferencije nisu bila dovoljna za razmjenu bogatih iskustava zemalja diljem svijeta, a svakodnevna popunjenost svih mjesta u dvorani svjedočila je o velikoj zainteresiranosti nazočnih za novim temama iz ovog područja.

Trodnevno trajanje konferencije bilo je podijeljeno u dvadeset tri sekcije sa 46 prezentacija i više panel diskusija u kojima je sudjelovalo više od pedeset govornika. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Tehnologija za specijalne i urbane operacije

U stvaranju opće nesigurnosti na određenom prostoru često se rabe improvizirani eksplozivni uređaji (IED-Improvised Explosive Device). Pri uklanjanju tih opasnih uređaja koje obavljaju specijalno uvježbane i opremljene jedinice (tzv. EOD timovi, EOD-Explosive Ordnance Disposal) rabi se sve naprednija tehnologija. Također, razvijaju se novi senzori i oružja za različite platforme, kao što su prijenosni roboti, laka kotačna i gusjenična vozila, te bespilotne letjelice. Sve veća potreba je uništavanje IED koja su postala stalno rastuća opasnost u međunarodnim misijama

Dinko MIKULIĆ

Terroristi i pobunjenici pretvaraju odbačeno streljivo i ubojna sredstva-UbS i ostale opasne tvari u iznenadno i razarajuće IED oružje protiv vojske i građana. Ti uređaji imaju dramatični i smrtonosni učinak što prisiljava osoblje u urbanim borbenim zonama da održava neprekidno visoko i umarajuće stanje pozornosti i uzbune te stradanja nedužnih, o čemu svjedoče medijska izvješća.

Kroz značajke specijalnih i urbanih uvjeta borbe u članku se prikazuje sadašnja i potrebna buduća vojna tehnologija. U početku je pri-

kazana analiza američkog modela protumjera za svladavanje IED naprava, zatim osvrt na tehnološke značajke urbanih uvjeta borbe.

Borba protiv IED opasnosti se vodi kroz tri glavne zadaće: kontrola mobilnosti ljudi i vozila, izvršavanje sigurnijih i preciznijih napada na terorističke lokacije/građevine, te svladavanje improviziranih eksplozivnih uređaja (IED)

Kontrola mobilnosti ljudi i vozila je ključno pitanje u urbanim područjima. Kontraproduktivno je pucati u svako sumnjivo vozilo i osobu. Kako onda zaustaviti kretanje IED, npr. u

obliku vozila? Jedan pristup kontrole mobilnosti je reverzibilna barijera (Reversible Barrier - ReBar). To je sustav koji će omogućiti trupama da gotovo u jednom trenu slože snažne prilazne barijere koje se mogu brzo okrenuti. Okretanje barijere omogućava prijateljskim snagama da dođu i odu kad je to potrebno. Postavlja se pitanje ostalih tehnologija. Što je s ostalim načinima za kontrolu mobilnosti protivnika i neprotivnika u gradskoj borbi? ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnici.hr

Iskustvo dugotrajnog sukoba

Mnoge se vojske danas nalaze pred pitanjem kako osposobiti postrojbe za djelovanje u sve brojnijim međunarodnim mirovnim misijama. Ako su misije mirne tad problem nije toliko izražen, no ako je misija problematična tad su izazovi s kojima se postrojba na terenu može suočiti vrlo teški

Pripremio Igor SKENDEROVIĆ

Najkompleksnija situacija u mirovnoj misiji je postojanje lokalnih snaga koje prijete ili provode nasilje. Suzbijanje nasilja, pobuna i bezakonja tada postaje prava borbena zadaća, ali za razliku od klasične borbene aktivnosti sputana je mnogim ograničenjima.

Vođenje takvog sukoba niskog intenziteta stresno je i zahtjevno za svaku vojsku. Upravo zato je danas posebno traženo iskustvo vojski koje su na neki način stekle znatno iskustvo u takvim sukobima. Jedna od vojski s bogatim iskustvom u sukobima niskog intenziteta je izraelska.

Punim imenom Izraelske obram-

bene snage (Zva Haganah le Ysrael, skraćeno Zahal), temelj su opstanka izraelske države. Vodile su četiri velika klasična rata, a broj manjih sukoba, intervencija, prepada i sličnih aktivnosti teško je i nabrojati. Upravo je iskustvo u malim i dugotrajnim sukobima, nadzoru područja, zaštiti naselja, protuterorističkoj borbi i pružanju pomoći civilnim tijelima danas ono što izraelsku vojsku čini toliko zanimljivom stranim analitičarima.

Upravo je za vrijeme druge palestinske Intifade (ustanka) koja je buknuła 2000. počela postupna promjena izraelske vojske iz organizacije osposobljene za kratke i žestoke klasične sukobe prema orijentaciji

ka vođenju sukoba niskog intenziteta. Ta promjena znači prilagodbu na područjima strukture snaga, opreme, obuke i doktrine.

Prva znatna iskustva s modernim sukobima niskog intenziteta izraelska je vojska skupljala tijekom nazočnosti u Libanonu te uz izraelsko-libanonsku granicu od 1982. do 2000. Druga je velika škola bila prva Intifada, na Zapadnoj obali i Gazi od 1987. do 1992. Iako treba spomenuti kako je Izrael bio od svojeg osnutka izložen povremenim manjim napadima, osobito granična područja. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Mil Mi-26 - ruski div

lako je poletio još 1977., do danas je ostao najveći helikopter na svijetu, a budući da Amerikanci počinju tek s razvojem idejnog koncepta tako velikog helikoptera, tu će titulu Mi-26 nositi još barem 20 godina

Zoran KESER

Na polju aeronautike koja se bavi razvojem teških transportnih helikoptera, Rusi već dugo vremena drže primat u izradi najvećih helikoptera svijeta. Razlog zašto su Rusi još 1954. god počeli razvoj na helikopteru koji je i dan-danas iznimno velik, leži ne samo u vojnim već i u civilnim zahtjevima. Gledano s vojnog aspekta, ruska doktrina uvijek je promovirala djelovanje mase u ratu, tj. napad golemim brojem ljudi i tehnike koja je u skladu s tim morala imati i primjerenu logističku potporu, prvenstveno u pogledu transporta. Civilne strukture su pak imale potrebu za razvojem helikoptera koji će povezivati nepristupačna i nerazvijena područja Rusije, a u prvom redu Sibira koji je

bogat prirodnim izvorima. Početni zahtjevi nalagali su stvaranje helikoptera koji bi mogao prevesti teret težine veće od 11 000 kg na udaljenost od 240 km, što se u to vrijeme činilo gotovo nemogućim. Na osnovi takvih zahtjeva, ali i velikog političkog pritiska, tvrtka Mil počela je razvoj teškog transportnog helikoptera Mi-6 NATO naziva Hook. Proizvedeno je pet prototipova Mi-6, a prvi let izveden je već u ljeto 1957. Taj helikopter postigao je veliki proizvodni uspjeh što se ogledalo i kroz izvoz u veliki broj zemalja, a od 1960. pa do 1981., kada je i prestala njegova proizvodnja, ukupno je proizvedeno oko 860 ovih letećih divova. Mi-6 pokretan je s dva turbovratilna motora Soloviev D-25V svaki

snage 5500 KS, koji su pokretali peterokraki noseći rotor promjera 35 m. Samo za primjer, svaka lopatica rotora težila je 705 kg, što je gotovo težina praznog helikoptera Bell 206. U helikopteru se osim pet članova posade može ukrcati još 90 vojnika ili ukupno 11 340 kg tereta, dok npr. dobro poznati Mi-8 MTV1 može ponijeti 5000 kg ili 24 vojnika. Od uvođenja u proizvodnju, Mi-6 dugo vremena je držao brojne rekorde, prvenstveno što se tiče težine podignutog tereta, ali i brzine leta (1961. Mi-6 osvojio je Sikorsky trofej kao prvi helikopter koji je letio brže od 300 km/h u horizontalnom letu). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Višenamjenski brodovi klase Absalon

Kako napraviti istinski višenamjenski ratni brod? Možda je danska ratna mornarica s brodovima klase Absalon pronašla rješenje

— Pripremio Tomislav JANJIĆ —

Svakodnevni porast troškova nabave novih ratnih brodova te nemogućnost sigurnog predviđanja u kojim će svim operacijama morati sudjelovati doveo je do projektiranja i gradnje nove vrste broдова čija je najveća odlika velika prilagodljivost. Dobar pokazatelj suvremenih smjerova razvoja namjenske brodogradnje su danski brodovi klase Absalon istisnine 6300 tona. Dva broda ove klase - Absalon (L16) i Esbern Snare (L17) trebali bi ući u operativnu uporabu do kraja 2007.

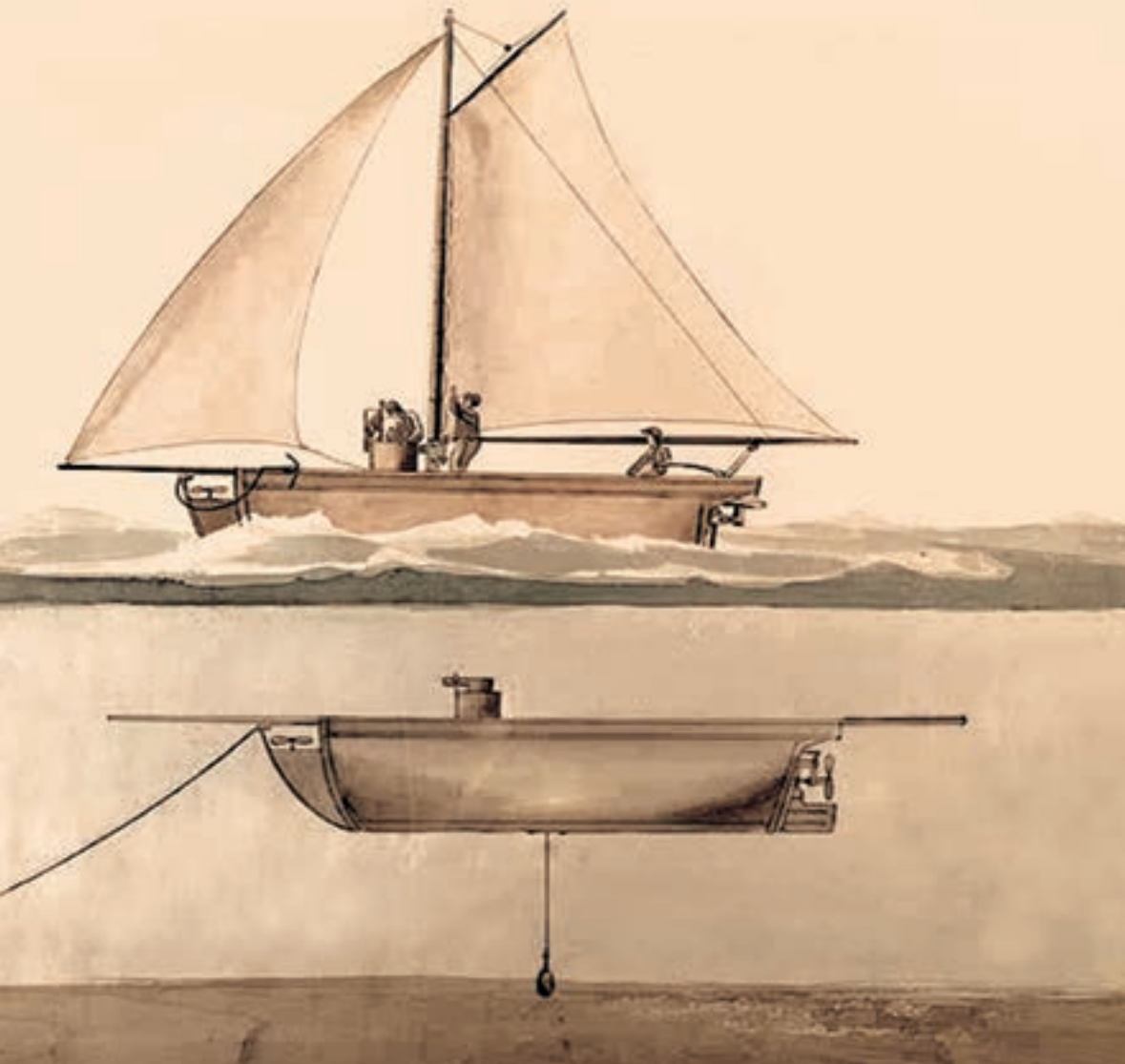
Najnoviji planovi danske ratne mornarice predviđaju da će se barem jedan brod ove klase tijekom 2008. moći uključiti u NATO Response Force (NRF). Danska je ratna mornarica najavila da će 2009. jedan od brodova klase Absalon moći sudjelovati u NRF operacijama. Brod će pritom biti opremljen kao fregata.

Brodovi su izgrađeni u brodogradilištu Odense Steel Shipbuilding (Lindo). Absalon je porinut 19. listopada 2004. a Esbern Snare 17. travnja 2005. Absalon je danskoj mornarici predan u siječnju 2005. a Esbern Snare u lipnju iste godine. Već 21. prosinca 2005. oba su broda proglašena operativnim za zadaće logističke potpore. Nakon toga broj članova posade povećan je s 51 na 66. I prije toga brodovi su rabljeni za potrebe obuke posade ali i za prijevoz trupa. Absalon je 2005. poslan i na promotivno krstarenje zapadnom obalom Afrike i istočnom obalom Sjeverne Amerike. Pritom je preplatio 25 000 nautičkih milja i na moru ostao 95 dana.

Ostalo vrijeme je uporabljeno, a taj je proces i dalje u tijeku, na instaliranje senzora, naoružanja i zapovjednog sustava. Do 30. ožujka 2006. Absalon (dužine 137 m, širine

19,5 m i gaza 6,3 m) je bio točno na pola puta procesa opremanja. Po sadašnjim planovima Absalon bi trebao biti dovršen do 30. svibnja 2007. ugradnjom novorazvijenog radara za nadzor zračnog prostora SMART-S Mk 2 tvrtke Thales. Do tada će posada narasti do broja od 99 časnika, dočasnika i mornara. Od kraja svibnja do kraja 2007. posada Absalona će proći kroz intenzivno razdoblje obuke kako bi brod s prvim danima 2008. postao potpuno operativan u svim svojim mogućnostima, između ostalog i u izvođenju borbene potpore. Drugi brod iste klase - Esbern Snare proći će istovjetni proces s tek neznatnim zakašnjenjem tako da će do prve trećine 2008. oba broda biti u operativnoj uporabi. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Robert Fulton ostavio je znatan trag u svjetskoj podmorničarskoj i brodograđevnoj povijesti. Njegov rad, izumi i inovacije bili su i ostali dobrim dijelom zaogrnuti nekom vrstom tajnovitosti ali i špekulacija

Igor SPICIJARIĆ

Robert Fulton i njegov "Nautilus"

Robert Fulton rođen je 1765. godine u gradiću Little Britan, u okrugu Lancaster u američkoj Pennsylvaniji. Njegov otac je emigrirao u Ameriku iz Irske, iz gradića Kilkenny početkom XVIII. stoljeća.

Mladi Robert od malih je nogu pokazivao izraziti interes za tehniku. Već 1778. u dobi od samo 13 godina, konstruirao je pogonski kotač s lopaticama kojeg je uspješno primijenio na ribarskim čamcima. Nemirnog duha, mladi Fulton bavio se svim i svačim pa je stalno pronalazio nove zanimacije. Godine od 1782. do 1785. posvetio se crtanju minijturnih portreta i pejzaža, tehničkim i mehaničkim crtežima, ali i

svega ostaloga što je moglo pobuditi njegovu pažnju i znatiželju. U tom razdoblju u Philadelphiji je upoznao znamenitog američkog znanstvenika i inovatora Benjamina Franklina i taj će susret ostaviti dubokog traga na Fultonu i vjerojatno trasirati njegov životni put kao znanstvenika i inovatora.

Godine 1786. Robert Fulton seli se preko Atlantika, vraća se natrag u Britaniju i nastanjuje u Londonu. Njegov domaćin je Benjamin West i njegova obitelj. Pod njihovim patronatom studira idućih nekoliko godina, nakon čega je prakticirao svoju umjetnost u Devonshiru pod umjetničkim vodstvom poznatih ljudi tadašnje britanske elite kao što su

Vojvoda od Bridgewatera i Earl Stanhope.

Zahvaljujući poznanstvu i prijateljstvima koja je sticao Robert Fulton se sve više okreće od slikarskog štafela i prihvaća se crtaće daske - prema svojoj prvoj ljubavi - mehanici.

Već 1798. godine Fulton je aktivno uključen u projekt unapređenja navigacije britanskim rijekama i kanalima, da bi već sljedeće godine prijavio britanskom vladinom uredu za patente svoj projekt ustava za podizanja i spuštanja čamaca s jedne razine na drugu u sustavu malih plovnih kanala. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Izlazak Francuske iz NATO saveza (1966.)

Tražeci nezavisnu poziciju u međunarodnim odnosima i blokovskom svrstavanju, Francuska je na čelu s de Gaulleom 1959. počela povlačenje svojih oružanih snaga iz vojnih struktura NATO-a koje je dovršeno 1966., no Pariz je zadržao članstvo u Vijeću saveza

Hrvoje BARBERIĆ

Sjevernoatlantski savez (North Atlantic Treaty Organisation - NATO) osnovan je 4. travnja 1949. u Washingtonu, kao brana vojnom utjecaju Sovjetskog Saveza. Sporazum o osnivanju Saveza potpisalo je pet članica Briselskog sporazuma - Francuska, Velika Britanija, Belgija, Nizozemska i Luksemburg, kao i Sjedinjene Američke Države, Kanada, Portugal, Italija, Norveška, Danska i Island. Godine 1952. NATO savezu pristupile su Grčka i Turska, a 1955. i Zapadna Njemačka, te je time zaokružen moćan protusovjetski vojni savez, a u svibnju 1955. Moskva je odgovorila okupljanjem svojih satelitskih zemalja u Varšavski pakt.

Glavno političko tijelo NATO saveza je Vijeće NATO-a kojem predsjedava glavni tajnik, dok je vrhovno vojno tijelo Vojni komitet. Savez je pedesetih godina u teritorijalnom pogledu bio organiziran u Zapovjedništvo za Europu (Supreme Headquarters Allied Powers in Europe - SHAPE) i Zapovjedništvo za Atlantski ocean (Supreme Allied Command Atlantic - SACLANT) te Zapovjedništvo za kanal La Manche. Većina zapovjednih središta imala je sjedište upravo u Francuskoj, čija je teritorijalna kompaktnost i udaljenost od prve linije prema sovjetskim tenkovima bila idealna za većinu vojnih instalacija. Savez je imao stalne vojne snage koje su popunjavali kontingenti zemalja članica, a u prosincu 1950. za vrhovnog zapovjednika savezničkih snaga u Europi (SACEUR) imenovan je general Dwight D. Eisenhower. No, politička monolitnost NATO saveza nije dugo potrajala. Prva velika kriza Saveza razvila se 1958.

Francusko napuštanje NATO saveza znatno je uzdrmlalo političku monolitnost organizacije i njezinu borbenu spremnost, no Francuska se 1995. ponovno vratila u NATO te je danas jedna od najkonstruktivnijih članica

■ Charles de Gaulle je želio obnoviti stari utjecaj Francuske

godine, kada je premijer te potom i predsjednik Francuske postao proslavljeni junak II. svjetskog rata general Charles de Gaulle. Naime, de Gaulle je imao drukčije zamisli o ulozi Francuske u svijetu i njezinom položaju unutar NATO saveza.

De Gaulle traži kompromis

Francuski parlament je de Gaulleu povjerio sastavljanje kabineta usred alžirske krize i nakon razdoblja izmjene brojnih vlada te mu je dao i velike političke ovlasti koje su u ustavnopravnom pogledu 1958. godine rezultirale uspostavom Pete republike, kojoj je de Gaulle postao predsjednik. On je želio obnoviti francuski utjecaj u svijetu i vojnu moć koju je prekinuo početak II. svjetskog rata i njemačka invazija 1940. godine, te je pored ostalog

planirao ojačati njezinu ulogu u NATO savezu. Posebno ga je smetala dominacija osovine Washington - London i njihov prisni međusobni odnos koji je smatran "posebnim", a koji je marginalizirao Francusku unatoč njezinom velikom udjelu u pogledu ljudskih i financijskih izdvajanja za Savez. Sjenu na odnos Saveza i Francuske bacale su i primjedbe koalicijskih zemalja na francuski angažman u Alžiru koji je pogoršao odnos NATO-a s afričkim i arapskim svijetom, kao i činjenica da je Francuska u Alžir redovito slala i divizije koje su formalno činile francuski kontingent u NATO savezu. Nakon američkog pritiska, Francuska je 1956. bila prisiljena podvijena repa povući se sa Sueskog kanala kojega je zauzela zajedno s Velikom Britanijom i Izraelom. Francuska je od svršetka II. svjetskog rata bilježila nezapamćene stope gospodarskog rasta te je potkraj pedesetih bila blizu razvoja vlastitog nuklearnog oružja, a sve to je Parizu omogućilo da počne razmišljati o zaokretu u vanjskoj politici.

De Gaulle je 17. rujna 1958. poslao memorandum američkom predsjedniku Eisenhoweru i britanskom premijeru Macmillanu kojim je tražio

Podizanje zastave NATO saveza na pariškom Place des Invalides

stvaranje tripartitnog tijela u Savezu, u kojem bi Francuska imala jednak politički utjecaj kao SAD i Velika Britanija i u kojem bi jedan od načina za postizanje balansa unutar zapovijedanja Savezom bilo pravo uzajamnog veta. De Gaulle je tražio i proširenje utjecaja NATO saveza i na područja u kojima je Francuska imala strateški interes, ponajprije u Alžiru, no njegove se zamisli nisu podudarale s konceptom angloameričke dominacije NATO savezom te je dobio negativan odgovor. Nakon što iz Washingtona i Londona nije dobio očekivanu reakciju, de Gaulle je odlučio povesti Francusku smjerom nezavisne obrambene politike.

Prvi važan potez u osamostaljivanju Francuske učinjen je već 11. ožujka 1959. povlačenjem francuske mediteranske flote iz NATO saveza. Novi korak je učinjen u lipnju 1959. kada je Pariz zabranio stacioniranje stranog nuklearnog oružja

■ Za SAD i Veliku Britaniju Francuska je bila među zemljama poraženim u II. svjetskom ratu

na francuskom tlu, zbog čega je američko ratno zrakoplovstvo bilo prisiljeno prebaciti dvije stotine svojih borbenih zrakoplova na aerodrome izvan Francuske. U međuvremenu je francuski nuklearni program 13. veljače 1960. okrunjen uspješnim testom nuklearne bombe, čime je Pariz preuzeo odgovornost za obranu svog teritorija od sovjetskog napada. Godinu dana kasnije lansirana je i francuski satelit te je tako Francuska postala treća zemlja na svijetu s vlastitim satelitom u orbiti. Nastojeći i na području vanjske politike afirmirati Francusku kao nezavisnu silu, de Gaulle je 1964., sedam godina prije Kissingerove „ping-pong“ diplomacije, prekinuo

diplomatske veze Francuske s Tajvanom i uspostavio ih s Narodnom Republikom Kinom. Francuska je također iskoristila svoju dominaciju u drugoj organizaciji ekonomske prirode, tadašnjoj Europskoj ekonomskoj zajednici, te je 1963. uložila veto na ulazak Velike Britanije u EEZ.

Francuska napušta Savez

Na konferenciji za tisak održanoj u veljači 1966. godine de Gaulle je naveo pet osnovnih razloga za francusko razilaženje s NATO savezom - smanjenje vojne prijetnje Zapadnoj Europi zbog detanta i promijenjene situacije u SSSR-u, nesigurnost ostvarenja preuzete američke obveze pomoći europskim saveznicima u slučaju nuklearnog rata, obveza automatskog miješanja europskih zemalja u ratni sukob u slučaju konflikta među supersilama na drugom dijelu globusa, zatim nastajanje Francuske kao nuklearne sile sa svim obvezama koje taj status nosi te, naposljetku, nespojivost odgovornosti de Gaulleove vlade za francusku budućnost s pripadnošću organizaciji u kojoj se Francuska nalazi u podređenom položaju.

Godine 1966. povučene su kopnene i zračne snage te su tako francuske oružane snage u cijelosti napustile vojne formacije NATO saveza. Francusko traženje da sve strane vojne formacije budu podvrgnute francuskom zapovjedništvu u praksi je značila izgon vojnih postrojbi iz zemlje. Dana 1. listopada 1966. Francuska se povukla iz Vojnog komiteta, no unatoč tome je ostala prisutna u političkom Vijeću NATO saveza. Posljednji simbolični čin francuskog razilaženja sa Sjevernoatlantskim vojnim savezom dogodio se 16. listopada 1967. preseljenjem vrhovnog zapovjedništva savezničkih snaga u Europi iz dotadašnjeg pariškog sjedišta u belgijski glavni grad Bruxelles, gdje se i danas nalazi, dok je obrambeno učilište prebačeno iz Pariza u Rim. Zapovjedništvo ame-

Danas su francuski vojnici najbrojniji u NATO-ovim trupama

ričke vojske za Europu (EUCOM) prebačeno je iz Camp des Loges blizu Pariza u Stuttgart u Njemačkoj.

Francusko *au revoir* NATO savezu ostavilo je teške posljedice po Savez, za koje povjesničari smatraju da ih onodobni političari nisu u punoj mjeri bili svjesni. Naime, Francuska je još od početka Hladnog rata i blokade Berlina bila premežena nizom skladišta i zapovjednih mjesta te komunikacijskih centara kojima su se koristile savezničke vojske. Nemogućnost uporabe te goleme logističke infrastrukture u svakom je slučaju značio veliki gubitak za borbenu spremnost Saveza na europskom tlu i njegovu sposobnost da dočeka eventualnu sovjetsku invaziju zapadne Europe. Gubitak ovih esencijalno važnih logističkih uporišta u Francuskoj mogao se izbjeći da je na političkoj razini pokazana fleksibilnost. Ironično, Francuska je nekoliko godina kasnije sa Zapadnom Njemačkom sklopila ugovor kojima su Nijemcima na korištenje ustupljena skladišta i zračne baze u Francuskoj. Izlaskom Francuske iz Saveza nastala je i velika rupa u sustavu za rano upozoravanje. NATO je također izgubio izravnu kopnenu vezu s bazama u Italiji, budući da Švicarska i Austrija nisu bile članice Saveza, dok je komunikacija prema Grčkoj i Turskoj otežana. Nakon de Gaulleovog silaska s političke scene, Francuska je ublažila svoj stav prema NATO savezu te se 1993. ponovno vratila u vojno zapovjedništvo NATO saveza. Danas je Francuska konstruktivna članica i najviše pridonosi Savezu u pogledu broja vojnika. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Josip Bilić, Hrvoje Ivanković (ur.): "Zagrebački leksikon", Leksikografski zavod "Miroslav Krleža" - Masmedia, Zagreb, 2006.

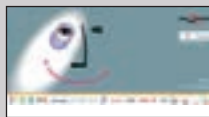
Ovaj leksikon je vrlo bogata riznica svega što se tiče Zagreba, kao grada i simbola cijele hrvatske državne zajednice. Dva sveska Leksikona sadrže 1400 stranica u boji, 2200 ilustracija, fotografija, tablica, karata i crteža te više od 4000 imena zaslužnih pojedinaca čije je djelovanje važno za dugogodišnju zagrebačku kulturu, povijest i tradiciju. Urednici Leksikona su povjesničar umjetnosti Josip Bilić i teatrolog Hrvoje Ivanković, a na njemu je radilo 136 suradnika. Abecednim slijedom Leksikon sadržava: topografske članke (bolnice, crkve, palače, javne spomenike, parkove, kupališta, mostove, vojarne, knjižnice, ljekarne, banke), nazive ulica (onih s važnom spomeničkom baštinom ili povijesnim značenjem) zajedno s nazivima ulica/prometnica i trgova, članke iz najrazličitijih područja čovjekova rada, znanja i djelovanja (komunalno područje, kulturne institucije, umjetnost, crkveni život, gospodarstvo, sport, zabava). "Zagrebački leksikon" svojevrsni je vodič kroz materijalni i duhovni Zagreb, kroz prošlost i sadašnjost grada i njegove okolice. Živahno je to kulturno, trgovačko, političko, industrijsko i prometno središte, grad kroz čiju se uzbudljivu povijest prelamala i povijest hrvatskoga naroda. Leksikon oživljava zaboravljene vedute i događaje, vodi čitatelje u gradske muzeje, parkove, šetališta, ustanove, ulice i trgove, a biografskim člancima podsjeća i na pojedince koji su svojim djelom postali dio priče o gradu. Zagreb je prikazan i nizom likovnih, na suvremen način izvedenih sadržaja starih i novih fotografija, crteža, karata i preglednih tablica.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

53. festival igranog filma

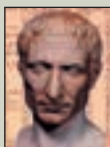
Godišnja smotra hrvatskog igranog filma Pula, 15. - 22. srpnja 2006.

Najvažniji godišnji skup hrvatskih filmša ovaj put u svom glavnom programu donosi samo osam dugometražnih filmova, koje možemo podijeliti u dvije skupine - već viđeni i potpuno novi filmovi. Već viđene predvodi Hribarov *Muškarac bez brkova* koji se još lani trebao prikazati u Puli, ali nije i oko toga se u medijima digla velika prašina. U međuvremenu, film je postigao golem uspjeh u hrvatskim kinima i napokon stigao na mjesto gdje je prije točno godinu dana počela njegova svojevrsna promocija. U skupinu već viđenih ubraja se i izvrsna Grličeva *Karaula* te Matanićev TV-film *Volim te* (prikazan zimus na HTV-u), kao i Žarkovićev TV-film *Trešeta* (premiero prikazan na Danima hrvatskog filma proljetos u Zagrebu). U drugoj skupini kao najzanimljiviji ističe se najnoviji film najstarijeg hrvatskog aktivnog redatelja Veljka Bulajića *Libertas*. Ovaj povijesni spektakl o velikom dubrovačkom književniku Marinu Držiću najočekivaniji je film posljednjih godina. Njegovo nastajanje također je bilo obavljeno brojnim skandalima, ali sad je dovršen i spreman za Arenu. Prema pričama s testnih projekcija, riječ je o izvrsnom filmu pa može biti da je Bulajić snimio svoj najbolji film u 79-oj godini života. Ostala tri premijerna filma su *Put lubenica* Branka Schmidta i *Duh iz močvare* Branka Ištvančića, te *Sve džaba* Antonija Nuića, a od posljednjeg se očekuje najviše. To je, naime, Nuićev dugometražni debi, a njegov talent smo već imali prilike vidjeti u filmu *Seks, piće i krvoproliće*, gdje je režirao treću i najbolju priču tog uspješnog omnibusa. Uz glavni program, tu je i međunarodni u kojem ćemo vidjeti obilan izbor recentnih svjetskih festivalskih hitova, među kojima je posebice zanimljiv nedavni laureat Cannesa, irski *Vjetar koji povija ječam* Kena Loacha.

Leon RIZMAUL

12. srpnja 100. godine pr. Krista Rođen Cezar

Alea jacta est! - *Kocka je bačena!* uzviknuo je Gaj Julije Cezar kada se na prekretnici karijere sa svega pet tisuća veterana odlučio usprotiviti nadmoćnijim protivnicima i kao neprijatelj Rima prijeći rječicu Rubikon. Trijumfalni dolazak u Rim Cezar je poslije opisao riječima *Veni, vidi, vici!* - *Dođoh, vidjeh, pobjedih!* Ubrzo je postao najmoćniji čovjek, a zahvaljujući njemu Rim je postao središte svijeta. Veliki rimski državnik, vojskovođa, ali i pisac čija se djela i danas cijene a citati često navode, Cezar je rođen 12. srpnja 100. g. pr. Kr. Potjecao je iz jedne od najstarijih rimskih patricijskih obitelji, Julijevaca. Kao mladića diktator Sula ga je prognao te je proveo nekoliko godina na grčkom otoku Rodu učeći retoriku, a nakon Suline smrti vratio se i počeo napredovati na hijerarhijskoj ljestvici. Svi njegovi uspjesi zasnivali su se na iznimnoj kombinaciji osobne hrabrosti i političkog umijeća te vještine ratovanja. Prvi put se u vrh rimske politike uzdigao u trijumviratu s Pompejem i Krasom 60. g. pr. Kr. Uskoro je kao upravitelj rimske pokrajine Galije krenuo u veliko osvajanje današnje sjeverne Italije i Francuske, a stigao je čak i do britanskih otoka. Razišao se s dotadašnjim saveznikom Pompejem, prešao Rubikon, ušao u Rim i porazio sve protivnike. U nizu osvajačkih ratova osobito je važno osvajanje Egipta, čime je dobio najveću žitnicu te omogućio procvat Rima u nekoliko sljedećih stoljeća. Nakon toga Senat ga je proglasio diktatorom na deset godina, iako je prema republikanskom ustavu mogao biti svega šest mjeseci. Cezar je odmah počeo s nizom reformi koje su ojačale rimsku državu, a zbog njegove goleme moći mnogi su se ugledni Rimljani plašili da će ukinuti republiku. Kada je 44. g. pr. Kr. uzdignut na položaj doživotnog imperatora, protiv njega je skovana urota te su ga urotnici izboli nožem u Pompejevoj kuriji pred očima brojnih senatora. Cezarova smrt nije dovela do obnove republike, već do građanskih ratova koji su završili uspostavom carstva s prvim carem Augustom. Većina rimskih careva svom je imenu dodala Cezarovo, a izvedenice od njegova imena udomaćile su se i u većini današnjih europskih jezika.

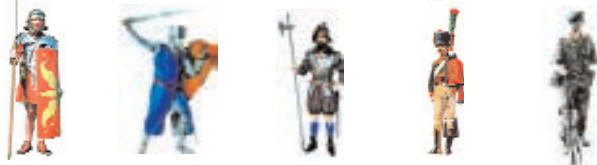
Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Ključ priznanja

Mnogi su naši znameniti ljudi doživjeli priznanje u vlastitoj domovini tek nakon što su bili priznati u svijetu. Nepriznavanje domaćih uspješnika na bilo kojem području javnoga života i istodobno divljenje strancima kao da je već dio našega "mentalnog koda". Također, svjedoci smo sve jačeg osporavanja Isusa u njegovu 2000 godina "starom kraju". Europska ignorancija Evanđelja u javnom životu djeluje tako da se prodaju prazne crkve, a porazne statistike najavljuju tzv. postkršćansku eru. Kao da već odjekuju riječi sv. Ivana: "Svojima dođe i njegovi ga ne primiše". No, nije to nikakva novost - Isus je na vlastitoj koži osjetio što znači "biti prorok u svom zavičaju". Premda je navještaj Radosne vijesti potvrđivao čudesnim znakovima svoga poslanja, u rodnom Nazaretu naišao je na nevjera i odbijanje. No, nije na svoje sugrađane prizvao munje i gromove niti je ta nevjera zaustavila Njegovu misiju. Bog nikad ne terorizira našu slobodu. Evanđelje nije "pametna bomba" koja probija armirane betonske bunke ili svatove "diže u nebo". Kristovo spasonosno svjetlo obasjava samo otvorena srca. Ali On je ključ i "password" povjerio svojim učenicima. To je - Ljubav! Kao što je s tom "šifrom" poslao u svijet svoju Dvanaesticu, tako On već dva tisućljeća mnoge osposobljuje da, ne tražeći nikakvo priznanje za svoju misiju, u svom siromaštvu i u savršenoj otvorenosti "otključavaju" ljudska srca, kako bi - "naštimana" na ritam Ljubavi - zajedno lakše širila simfoniju Svjetlosti. Svi su pozvani i nema audicije. Najveće priznanje dobiva se uključivanjem u taj "globalni Orkestar".

Andelko KAČUNKO

Grčki činovi i odore

Nazivi činova u suvremenoj grčkoj vojsci temelje se na terminologiji koja se rabila u antici, ali u bizantsko vrijeme, premda oznake i rangovi odgovaraju onima koji se rabe u suvremenim zapadnim vojskama. Primjerice, davne postrojbe **hoplita** brojile su stotinu ljudi i brojčano im odgovara suvremena postrojba na grčkom zvana **lokhos**, na čelu s **lokhagosom**, baš kao i u antici. Današnji poručnici su **ipolokhagoi**, u doslovnom prijevodu podkapetani. Sam izraz je suvremeni neologizam. Narednik je poznat kao **loghias**, dok je **tagmi** ili bojni na čelu **tagmatarkhis**, odnosno bojnik.

Oznake činova u mnogočemu odgovaraju oznakama vojske **SAD-a**: i u grčkoj, odnosno helenskoj kopnenoj vojsci dočasnički činovi počinju s narednikom (**archilochias**) i idu sve do nadnarednika (**anthypaspistis**). Slično je i u mornarici i u zračnim snagama. Sve do svršetka **II. svjetskog rata** grčke su vojne odore uvelike nalikovale britanskima, a onda je počela preobrazba i danas su i stilski pod velikim utjecajem vojske **SAD-a**, inače prvog grčkog vojnog saveznika. Svakodnevne radne odore su maslinastozelene boje, mornaričke tamnoplave (ljeti bijele), a odore zračnih snaga svijetloplave. Sve do prije desetak godina bojne su odore bile vjerna preslika odora američke vojske, a onda su se u uporabi našle maskirne odore. Vojni se rodovi razlikuju bojama beretki: kopnena vojska i topništvo khaki, komandosi i zrakoplovstvo zelena, oklopne postrojbe crna i zračne snage na tlu crvena.

Britanski se utjecaj zadržao samo na mornaričkim odorama: još uvijek dvoredni sakoi s osam puceta u dva reda, dok se ljetne boje odore zakopčavaju do grla.

Prilikom parada i na straži ispred groba neznanog junaka podno zgrade parlamenta (nekadašnje kraljevske palače) pripadnici predsjedničke garde zvani **evzoni** nose tradicionalne odore koje se temelje na narodnim nošnjama gorštaka koji su se u ratu za neovisnost borili protiv **Turaka** od **1831.** do **1832.** Odore su upotpunjene svojevrsnim inačicama fesa i cipelama-šlapicama s povećim cofom. Umjesto hlača nose osebujne štramplice ili možda hula-hopke, prekrivene mini suknjicom koja uvelike podsjeća na ženske mini suknjice narodne nošnje našeg otoka **Suska**. Naziv evzoni prvi se put javlja u **Homera**, označavajući mladića visoka roda.

Jurica MILETIĆ

spaceflight.nasa.gov/history/

Kako je prije tek nekoliko dana **NASA** uspješno lansirala svoj **Space Shuttle Discovery**, tako se čini idealnim predstaviti NASA-in web site posvećen upravo osvajanju svemira. Naravno, s obzirom na to da je **Hladni rat** odavno prošao, a globalizacija u mnogome odlučuje o našim životima, tako spomenuta stranica

(*Home page* na <http://spaceflight.nasa.gov/history/>) sadrži i podatke o nekad konkurentskim ruskim projektima osvajanja svemira. Izvršni site sadrži sve što posjetitelja može zanimati - od podataka o projektima do fotografija lansiranja i misija u svemiru. Također, bez imalo muke mogu se pronaći imena i životopisi svih astronauta, objašnjenja i imena svih misija, a na stranici su pohranjeni čak i video i audiozapisi s misija. Posebnu zanimljivost posjetiteljima daje mogućnost internetskog spajanja na NASA-inu TV i mogućnost downloadanja fotografija i pojedinih videouradaka. Naravno, ljubitelji svemirskih programa i misija na siteu mogu pronaći i puno podataka o budućim misijama i projektima koji se pripremaju i načinima njihove provedbe. Ukratko rečeno, baš sve o NASA-i i američkom space programu, ali i ostalih svjetskih agencija, može se pronaći na tom siteu. Doista izvršno i poučno...

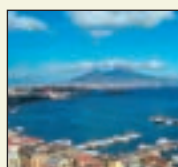
Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Moderna Italija utemeljena je 1861. pod vodstvom:

- A Cavoura i Garibaldija
- B Cesarea Borgie
- C dužda Petra Kandijana

2. Nakon Milana i Rima, treći talijanski grad po broju stanovnika je:

- A Torino
- B Palermo
- C Napulj

3. Jedna od ovih država bila je talijanska kolonija:

- A Egipat
- B Filipini
- C Libija

4. Najpoznatije djelo velikog Dantea Alighierija je:

- A Razbojnici
- B Romeo i Julija
- C Božanstvena komedija

5. Današnji predsjednik Italije je:

- A Silvio Berlusconi
- B Giorgio Napolitano
- C Romano Prodi

Foto: AFP - A. C. B.

Ljeto 2006.

Djelatnici MORH-a, pripadnici OS-a RH, invalidi, udovice, djeca i roditelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja i članovi njihove uže obitelji, te umirovljeni djelatnici MORH-a i OS-a RH i ove turističke sezone mogu po povoljnim uvjetima ljetovati u hotelima "Zagreb" - Split i "Veli Jože" - Pula. Ljetovanje je organizirano kao sedmodnevni paket-aranžmani (polupansion, puni pansion).

Rezervacije i informacije mogu se dobiti na recepcijama hotela.

Hotel "Veli Jože" - Pula

- u neposrednoj blizini gradskog središta
 - blizina gradske plaže Valkane
 - otvoren tijekom cijele godine
- Hotel "Veli Jože" - Pula
Bečka 7, 52000 Pula
tel. 052/ 551-182, 551-320
fax: 052/ 214 - 240

Hotel "Zagreb"- Split

- u neposrednoj blizini Splita
 - vlastita plaža, sportsko-rekreativni sadržaji
 - otvoren tijekom cijele godine
- Hotel "Zagreb" Duilovo
Put Duilova 23, 21000 Split
tel. 021/ 353-260
fax. 021/353-202